

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 29.6.2026
COM(2026) 343 final

ANNEX 1

ANEXĂ

la

Propunerea de decizie a Consiliului

**privind încheierea Acordului privind protecția investițiilor dintre Uniunea Europeană și
Indonezia**

ACORD PRIVIND PROTECȚIA INVESTIȚIILOR
ÎNTRE REPUBLICA INDONEZIA
ȘI UNIUNEA EUROPEANĂ

PREAMBUL

REPUBLICA INDONEZIA, denumită în continuare „Indonezia”,

și

UNIUNEA EUROPEANĂ, denumită în continuare „Uniunea”,

denumite în continuare în mod individual „partea” și în mod colectiv „părțile”,

RECUNOSCÂND existența unui parteneriat solid și de lungă durată între părți, bazat pe principiile și valorile comune reflectate în Acordul-cadru de parteneriat și de cooperare globală între Comunitatea Europeană și statele sale membre, pe de o parte, și Republica Indonezia, pe de altă parte, semnat la Jakarta la 9 noiembrie 2009, precum și importanța relațiilor lor economice, comerciale și de investiții, inclusiv astfel cum sunt reflectate în Acordul de parteneriat economic cuprinzător dintre Uniunea Europeană și Indonezia, semnat la XX la zz/ll/aaaa (denumit în continuare „Acordul de parteneriat economic cuprinzător”),

DORIND să își consolideze în continuare relațiile economice în cadrul relațiilor lor generale și în mod coerent cu acestea și convinse că prezentul acord va crea un nou climat pentru dezvoltarea investițiilor între părți,

HOTĂRÂTE să își consolideze relațiile economice, comerciale și de investiții în conformitate cu obiectivul dezvoltării durabile, sub aspect economic, social și de mediu, și să promoveze investițiile în temeiul prezentului acord,

CONVINSE că prezentul acord va crea un mediu stabil și previzibil pentru investiții, oferind astfel o oportunitate de a spori competitivitatea întreprinderilor lor pe piețele mondiale,

RECUNOSCÂND importanța transparenței, astfel cum se reflectă în angajamentele asumate în cadrul Acordului de parteneriat economic cuprinzător,

DORIND să stabilească norme clare și reciproc avantajoase care să reglementeze investițiile dintre părți,

REAFIRMÂNDU-ȘI angajamentul în favoarea Cartei Organizației Națiunilor Unite semnate la San Francisco la 26 iunie 1945 și ținând seama de principiile formulate în Declarația universală a drepturilor omului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 10 decembrie 1948,

BAZÂNDU-SE pe drepturile și obligațiile care le revin în temeiul Acordului de la Marrakesh privind constituirea Organizației Mondiale a Comerțului, încheiat la Marrakesh la 15 aprilie 1994 (denumit în continuare „Acordul OMC”), precum și în temeiul altor acorduri și înțelegeri multilaterale, regionale și bilaterale la care au aderat ambele părți, în special în temeiul Acordului de parteneriat economic cuprinzător,

CONVIN DUPĂ CUM URMEAZĂ:

CAPITOLUL 1

OBIECTIVE ȘI DEFINIȚII GENERALE

ARTICOLUL 1.1

Obiective

Reafirmându-și angajamentul de a crea între ele un climat mai bun pentru dezvoltarea investițiilor, părțile stabilesc măsurile necesare pentru protecția efectivă a investițiilor.

ARTICOLUL 1.2

Definiții

În sensul prezentului acord:

- (a) „activități desfășurate sau servicii furnizate în exercitarea autorității guvernamentale” înseamnă activități care nu sunt desfășurate sau servicii care nu sunt furnizate nici pe bază comercială și nici în concurență cu unul sau mai mulți operatori economici;

- (b) „Statutul Fondului Monetar Internațional” înseamnă statutul Fondului Monetar Internațional, adoptat la Bretton Woods, New Hampshire, la 22 iulie 1944;
- (c) „investiție reglementată” înseamnă o investiție care este
- (i) deținută, în mod direct sau indirect, sau controlată, în mod direct sau indirect¹, de un investitor al uneia dintre părți pe teritoriul celeilalte părți;
 - (ii) realizată în conformitate cu legislația aplicabilă² și
 - (iii) existentă la data intrării în vigoare a prezentului acord sau realizată ulterior;
- (d) „zile” înseamnă zile calendaristice, inclusiv weekenduri și sărbători;
- (e) „activități economice” înseamnă activități, inclusiv furnizarea de servicii, cu caracter industrial, comercial sau profesional și activități artisanale, cu excepția activităților desfășurate sau a serviciilor furnizate în exercitarea autorității guvernamentale;

¹ O persoană juridică este:

- (a) „deținută” de o persoană fizică sau juridică a unei părți dacă mai mult de 50 % din participațiile în capitalurile proprii au ca beneficiar real o persoană fizică sau juridică a părții respective sau
- (b) „controlată” de o persoană fizică sau juridică a unei părți dacă această persoană fizică sau juridică are puterea de a numi majoritatea administratorilor săi sau de a dirija legal activitățile sale în orice alt mod.

² În cazul investițiilor efectuate în Indonezia, „în conformitate cu legislația aplicabilă” poate include o aprobare specifică în scris, dacă este cazul.

- (f) „monedă liber convertibilă” înseamnă o monedă care poate fi schimbată liber cu monede care sunt tranzacționate pe scară largă pe piețele valutare internaționale și utilizate pe scară largă în tranzacțiile internaționale¹;
- (g) „GATS” înseamnă Acordul general privind comerțul cu servicii inclus în anexa 1B la Acordul OMC;
- (h) „GATT 1994” înseamnă Acordul general pentru tarife și comerț din 1994 inclus în anexa 1A la Acordul OMC;
- (i) „FMI” înseamnă Fondul Monetar Internațional;
- (j) „investiție” înseamnă orice tip de activ care are caracteristicile unei investiții, cum ar fi angajarea de capital sau de alte resurse, anticiparea unui câștig sau a unui profit, asumarea riscurilor și o anumită durată. Formele pe care le poate lua o investiție includ:
 - (i) o întreprindere;
 - (ii) acțiuni, titluri de valoare și alte instrumente financiare, inclusiv drepturile care decurg din acestea;
 - (iii) contracte la cheie, de construcție, de management, de producție, de concesiune, de finanțare participativă cu participare la profit și alte contracte similare;

¹ Pentru mai multă certitudine, monedele care sunt tranzacționate pe scară largă pe piețele valutare internaționale și utilizate pe scară largă în tranzacțiile internaționale includ monede liber utilizabile, astfel cum au fost desemnate de Fondul Monetar Internațional în conformitate cu Statutul Fondului Monetar Internațional.

- (iv) creanțe bănești sau asupra altor active sau asupra oricărei prestații contractuale cu valoare economică;
- (v) licențe de proprietate intelectuală și drepturile similare conferite în temeiul legislației unei părți, inclusiv orice concesiuni pentru căutarea, cultivarea, extracția sau exploatarea resurselor naturale și
- (vi) alte active corporale sau necorporale, mobile sau imobile, inclusiv proprietatea intelectuală, precum și orice alte drepturi de proprietate, cum ar fi contractele de închiriere, ipotecile, drepturile de retenție și gajurile.

Investițiile care nu conferă nici control și nici un interes de durată („investiții de portofoliu”) într-o persoană juridică a celeilalte părți nu constituie o investiție în sensul prezentului acord. Pentru mai multă certitudine:

- (A) „creanțele bănești” nu includ creanțele bănești care decurg exclusiv din contracte comerciale pentru vânzarea de bunuri sau servicii de pe teritoriul unei părți către teritoriul celeilalte părți sau finanțarea unor astfel de contracte prin acordarea de credite și
 - (B) un ordin sau o hotărâre pronunțată în cadrul unei acțiuni judiciare sau administrative sau o hotărâre arbitrală pronunțată în cadrul unei proceduri de arbitraj nu constituie în sine o investiție;
- (k) „investitor al unei părți” înseamnă:
- (i) o persoană fizică a unei părți sau

(ii) o persoană juridică a unei părți,

care a realizat o investiție reglementată pe teritoriul celeilalte părți;

(l) „persoană juridică” înseamnă orice entitate juridică constituită în mod corespunzător sau organizată în alt mod în temeiul legislației unei părți, cu sau fără scop lucrativ, aflată în proprietate privată sau publică, inclusiv orice corporație, trust, societate în nume colectiv, întreprindere comună, societate cu asociat unic sau asociație;

(m) „persoană juridică a unei părți” înseamnă:

(i) pentru Uniune, o persoană juridică înființată în conformitate cu actele cu putere de lege și normele administrative ale Uniunii sau ale cel puțin unui stat membru al Uniunii și implicată în activități comerciale substanțiale¹ pe teritoriul Uniunii și

(ii) pentru Indonezia, o persoană juridică înființată în conformitate cu actele cu putere de lege și normele administrative ale Indoneziei și implicată în activități comerciale substanțiale pe teritoriul Indoneziei;

(n) „măsură” înseamnă orice măsură a unei părți, sub formă de act cu putere de lege, act administrativ, normă, procedură, decizie, acțiune administrativă sau oricare altă formă;

¹ În conformitate cu notificarea Tratatului de instituire a Comunității Europene către OMC (WT/REG39/1), Uniunea consideră conceptul de „legătură efectivă și continuă” cu economia unui stat membru al Uniunii, consacrat la articolul 54 din TFUE, ca fiind echivalent cu conceptul de „activități comerciale substanțiale”.

- (o) „măsuri luate de una dintre părți” înseamnă oricare măsuri adoptate sau menținute de¹:
- (i) administrații publice sau autorități centrale, regionale sau locale și
 - (ii) organisme neguvernamentale în exercitarea competențelor care le-au fost delegate de administrațiile publice sau autoritățile centrale, regionale sau locale;
- (p) „persoană fizică din Uniune” înseamnă un resortisant al unuia dintre statele membre ale Uniunii, conform legislației acestuia², și „persoană fizică din Indonezia” înseamnă un resortisant al Indoneziei, conform legislației acesteia³;
- (q) „exploatare” înseamnă conducerea, administrarea, menținerea, folosirea, beneficierea sau vânzarea sau o altă formă de cedare a unei investiții de către un investitor al unei părți pe teritoriul celeilalte părți;
- (r) „venituri” înseamnă toate sumele generate de o investiție sau o reinvestire sau care sunt obținute din acestea, inclusiv profiturile, dividendele, câștigurile de capital, redevențele, dobânzile, plățile în legătură cu drepturile de proprietate intelectuală, plățile în natură și alte venituri legale;

¹ Pentru mai multă certitudine, „măsurile luate de una dintre părți” vizează măsurile luate de entitățile enumerate la litera (o) punctele (i) și (ii), care sunt adoptate sau menținute prin impunerea, dirijarea sau controlarea, în mod direct sau indirect, a comportamentului altor entități în legătură cu respectivele măsuri.

² În cazul Uniunii, definiția persoanei fizice include și persoanele fizice cu reședința permanentă în Republica Letonia care nu sunt cetățeni ai Republicii Letonia sau ai altui stat, dar care au dreptul, în conformitate cu actele cu putere de lege și normele administrative ale Republicii Letonia, să li se elibereze un pașaport pentru non-cetățeni.

³ Pentru mai multă certitudine, în cazul în care o persoană deține dubla cetățenie a ambelor părți, se consideră că persoana respectivă este exclusiv resortisant al țării a cărei cetățenie o deține în mod dominant și efectiv.

- (s) „serviciu” include orice serviciu furnizat în orice sector, dar nu și serviciile furnizate în exercitarea autorității guvernamentale;
- (t) „teritoriu” înseamnă zona în care se aplică prezentul acord în conformitate cu articolul 6.13;
- (u) „TFUE” înseamnă Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene;
- (v) „Acordul TRIPS” înseamnă Acordul privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală inclus în anexa 1C la Acordul OMC și
- (w) „OMC” înseamnă Organizația Mondială a Comerțului.

CAPITOLUL 2

PROTECȚIA INVESTIȚIILOR

ARTICOLUL 2.1

Domeniu de aplicare

(1) Prezentul acord se aplică:

(a) investițiilor reglementate și

(b) investitorilor unei părți în ceea ce privește o investiție reglementată,

în legătură cu orice măsură adoptată sau menținută de o parte care afectează exploatarea unei astfel de investiții.

(2) Prezentul acord se aplică măsurilor adoptate sau menținute de¹:

(a) administrații publice și autorități centrale, regionale sau locale și

(b) organisme neguvernamentale în exercitarea competențelor care le-au fost delegate de administrațiile publice sau autoritățile centrale, regionale sau locale.

¹ Pentru mai multă certitudine, entitățile enumerate la alineatul (2) literele (a) și (b) pot adopta sau menține o măsură prin mandatarea sau dirijarea altor entități cu privire la măsură.

- (3) Articolele 2.3 și 2.4 nu se aplică:
- (a) serviciilor audiovizuale;
 - (b) cabotajului maritim național¹ și
 - (c) serviciilor de transport aerian național și internațional, regulate sau neregulate, și serviciilor direct legate de exercitarea drepturilor de trafic, altele decât:
 - (i) serviciile de reparare și de întreținere a aeronavelor;
 - (ii) vânzarea și comercializarea serviciilor de transport aerian;
 - (iii) serviciile privind sistemele informatizate de rezervare (SIR) și
 - (iv) serviciile de handling la sol.

¹ Fără a aduce atingere domeniului de activități care pot fi considerate cabotaj în temeiul legislației naționale relevante, cabotajul maritim național include, în temeiul prezentului capitol, transportul pasagerilor sau al mărfurilor între un port sau un punct situat în Indonezia sau într-un stat membru al Uniunii și un alt port sau punct situat tot în Indonezia, inclusiv pe platforma sa continentală, în apele sale arhipelagice și în zona sa economică exclusivă, sau tot în același stat membru al Uniunii, inclusiv pe platforma sa continentală, astfel cum se prevede în Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării, încheiată la Montego Bay la 10 decembrie 1982, precum și traficul care începe și se termină în același port sau punct situat în Indonezia sau într-un stat membru al Uniunii.

(4) Pentru mai multă certitudine și sub rezerva alineatului (6), decizia unei părți de a nu acorda, reînnoi sau menține o subvenție

(a) în absența oricărui angajament specific în temeiul legii sau al unui contract de a emite, reînnoi sau menține subvenția respectivă sau

(b) în conformitate cu eventualele condiții sau eventualii termeni asociați emiterii, reînnoirii sau menținerii subvenției

nu constituie o încălcare a prezentului acord.

(5) Nicio dispoziție a prezentului acord nu se interpretează ca împiedicând o parte să întrerupă acordarea unei subvenții sau să solicite rambursarea acesteia, în cazul în care o astfel de acțiune a fost dispusă de una dintre autoritățile sale competente enumerate în anexa 2-B [Autoritățile competente menționate la articolul 2.1 alineatul (5)], sau ca impunându-i părții respective să despăgubească investitorul în consecință.

(6) Articolele 2.3 și 2.4 nu se aplică subvențiilor acordate de părți¹ și nici achizițiilor publice.

(7) Prezentul acord nu se aplică litigiilor dintre părțile contractante la un contract de achiziții publice care rezultă din încălcarea unei dispoziții a acestuia.

¹ Pentru Uniune, „subvenția” include „ajutorul de stat”, astfel cum este definit în dreptul Uniunii. Pentru Indonezia, „subvenția” include stimulentele pentru investiții, astfel cum sunt reglementate de legislația indoneziană.

ARTICOLUL 2.2

Investiții și măsuri de reglementare

- (1) Părțile își reafirmă dreptul de reglementare pe teritoriile lor în vederea realizării unor obiective de politică legitime, cum ar fi protecția sănătății publice, a siguranței și a mediului, inclusiv combaterea schimbărilor climatice, precum și a moralității publice, protecția socială și a consumatorilor, protecția vieții private și a datelor, dezvoltarea durabilă și promovarea și protejarea diversității culturale.
- (2) Dispozițiile prezentului acord nu se interpretează ca un angajament al unei părți de a nu aduce modificări cadrului său juridic și de reglementare, inclusiv într-un mod care ar putea avea un impact negativ asupra exploatării investițiilor reglementate sau a așteptărilor unui investitor referitoare la profituri.

ARTICOLUL 2.3

Tratament național

- (1) Fiecare parte acordă investitorilor celeilalte părți și investițiilor reglementate, în ceea ce privește exploatarea lor pe teritoriul său, un tratament nu mai puțin favorabil decât tratamentul pe care îl acordă, în situații similare, propriilor investitori și investițiilor acestora.
- (2) Tratamentul care trebuie acordat de o parte în temeiul alineatului (1) înseamnă, în ceea ce privește o administrație publică a unei regiuni subnaționale a Indoneziei, un tratament nu mai puțin favorabil decât tratamentul cel mai favorabil acordat, în situații similare, de către administrația publică respectivă investitorilor și investițiilor investitorilor din regiunea subnațională respectivă.

(3) Tratatul care trebuie acordat de o parte în temeiul alineatului (1) înseamnă, în ceea ce privește o administrație publică a unui stat membru al Uniunii sau dintr-un stat membru al Uniunii, un tratament nu mai puțin favorabil decât tratamentul cel mai favorabil acordat, în situații similare, de către administrația publică respectivă investitorilor din statul membru respectiv și investițiilor acestora pe teritoriul său.

ARTICOLUL 2.4

Clauza națiunii celei mai favorizate

(1) Fiecare parte acordă investitorilor celeilalte părți și investițiilor reglementate, în ceea ce privește exploatarea lor pe teritoriul său, un tratament nu mai puțin favorabil decât tratamentul pe care îl acordă, în situații similare, investitorilor și investițiilor oricărei țări terțe.

(2) În pofida alineatului (1), o parte nu este obligată să acorde investitorilor celeilalte părți sau investițiilor reglementate ale acestora avantajele oricărui tratament acordat investitorilor și investițiilor oricărei țări terțe în temeiul oricărui tratat internațional de investiții sau al oricărui alt acord comercial în vigoare sau semnat înainte de data intrării în vigoare a prezentului acord.

(3) Alineatul (1) nu se interpretează ca impunându-i unei părți să acorde investitorilor celeilalte părți avantajele oricărui tratament care rezultă:

(a) dintr-un acord internațional pentru evitarea dublei impunerii sau din alte acorduri sau aranjamente internaționale care se referă în întregime sau în principal la fiscalitate sau

- (b) din măsuri care prevăd recunoașterea calificărilor, a licențelor sau a măsurilor prudențiale, astfel cum se prevede la articolul VII din GATS sau în anexa la acesta privind serviciile financiare.
- (4) Pentru mai multă certitudine, „tratamentul” menționat la alineatul (1) nu include procedurile de soluționare a litigiilor prevăzute în alte tratate internaționale de investiții și în alte acorduri comerciale.
- (5) Dispozițiile de fond din alte acorduri internaționale de investiții sau comerciale nu constituie în sine „tratamentul” prevăzut la alineatul (1) și, prin urmare, nu pot conduce la o încălcare a prezentului articol. Cu toate acestea, măsurile aplicate în temeiul acestor dispoziții pot constitui „tratamentul” prevăzut la alineatul (1) și, prin urmare, pot conduce la o încălcare a prezentului articol.

ARTICOLUL 2.5

Tratamentul investitorilor și al investițiilor reglementate

- (1) Fiecare parte acordă investițiilor reglementate și investitorilor celeilalte părți, în ceea ce privește investițiile reglementate ale acestora, un tratament corect și echitabil, precum și protecție și securitate depline în conformitate cu alineatele (2)-(5).

(2) O parte încalcă obligația de tratament corect și echitabil menționată la alineatul (1) printr-o măsură sau printr-o serie de măsuri care:

- (a) constituie denegarea de dreptate în cadrul procedurilor penale, civile sau administrative¹;
- (b) constituie nerespectarea fundamentală a garanțiilor procedurale, inclusiv o încălcare fundamentală a transparenței, în cadrul procedurilor judiciare și administrative;
- (c) prezintă un caracter arbitrar vădit²;
- (d) constituie o discriminare specifică din motive vădit abuzive, cum ar fi sexul, rasa sau convingerile religioase sau
- (e) constituie hărțuire, constrângere, abuz de putere sau practici de corupție.

(3) Atunci când se aplică obligațiile de a asigura un tratament corect și echitabil de mai sus, un tribunal poate lua în considerare dacă o parte a făcut o declarație specifică unui investitor pentru a induce o investiție reglementată, care a creat o încredere legitimă și pe care investitorul s-a bazat în luarea deciziei de a face sau de a menține o investiție reglementată și pe care partea și-a retras-o ulterior. Simplul fapt că o parte întreprinde sau nu întreprinde o acțiune care ar putea fi incompatibilă cu așteptările unui investitor nu constituie o încălcare a prezentului articol, chiar dacă investiția reglementată suferă pierderi sau prejudicii ca urmare a acțiunii sau a lipsei acesteia.

¹ Pentru mai multă certitudine, simplul fapt al respingerii sau al insuccesului unei cereri a unui investitor în cadrul unei proceduri naționale nu echivalează cu o denegare de dreptate. Pentru a stabili dacă o măsură constituie o încălcare a alineatului (2) litera (a), un tribunal ar trebui să ia în considerare alte fapte relevante, cum ar fi dacă măsura implică o abatere gravă a părții respective.

² O măsură este în mod vădit arbitrară dacă este evident că măsura nu este legată în mod rațional de un obiectiv de politică legitim sau dacă o măsură se bazează mai degrabă pe prejudecăți sau părtinire decât pe rațiune sau fapte.

(4) Pentru mai multă certitudine, termenul „protecție și securitate depline” se referă la obligațiile părții de a lua măsurile care pot fi necesare în mod rezonabil pentru a asigura protecția fizică și securitatea investițiilor reglementate și a investitorilor în ceea ce privește investițiile reglementate ale acestora.

(5) Determinarea existenței unei încălcări a unei alte dispoziții a prezentului acord sau a oricărui alt acord internațional nu stabilește, în sine, că a avut loc o încălcare a prezentului articol.

ARTICOLUL 2.6

Compensarea pierderilor

(1) Investitorii unei părți ale căror investiții reglementate suferă pierderi ca urmare a unui război sau a unui alt conflict armat, a unei revoluții, a unei stări de urgență națională, a unei revolte, a unei insurecții sau a unei tulburări civile pe teritoriul celeilalte părți primesc de la partea respectivă, în ceea ce privește restituirea, despăgubirea, compensarea sau altă formă de soluționare, un tratament nu mai puțin favorabil decât cel acordat de partea respectivă propriilor investitori sau investitorilor oricărei țări terțe, oricare dintre acestea este mai favorabil investitorilor.

(2) Fără a se aduce atingere alineatului (1), investitorilor unei părți care, în oricare dintre situațiile menționate la alineatul respectiv, suferă pierderi pe teritoriul celeilalte părți, li se acordă de către partea respectivă¹ o restituire sau o compensație adecvată, în cazul în care aceste pierderi rezultă din:

- (a) rechiziționarea investiției reglementate a acestora sau a unei părți din aceasta de către forțele armate sau autoritățile acesteia din urmă sau
- (b) distrugerea investiției reglementate sau a unei părți a acesteia de către forțele armate sau autoritățile acesteia din urmă, care nu a fost impusă de necesitatea situației.

ARTICOLUL 2.7

Exproprierea

(1) O parte nu naționalizează sau nu expropriează o investiție reglementată, în mod direct sau indirect, prin măsuri cu efect echivalent naționalizării sau exproprierii (denumită în continuare „expropriere”), cu excepția:

- (a) celor care deserves un scop public²;
- (b) celor efectuate cu respectarea garanțiilor procedurale;

¹ Pentru mai multă certitudine, atunci când o parte prevede restituirea sau compensarea în temeiul prezentului alineat, valoarea nu depășește pierderea suferită de investitor ca urmare a intervenției forțelor armate sau a autorităților părții respective.

² Părțile recunosc că, în legislația lor, se poate face trimitere la conceptul de scop public prin termeni precum „necesitate publică”, „interes public” sau „uz public”.

- (c) celor efectuate în mod nediscriminatoriu și
- (d) celor efectuate în schimbul plății unei compensații prompte, adecvate și efective¹.

Prezentul alineat se interpretează în conformitate cu anexa 2-A (Exproprierea).

(2) Compensația menționată la alineatul (1) se ridică la valoarea de piață justă a investiției la momentul imediat anterior celui în care exproprierea sau anunțarea exproprierii au fost făcute publice, oricare dintre acestea este mai recentă.

Determinarea valorii juste de piață a unei investiții se bazează pe principiile și criteriile recunoscute în standardele financiare internaționale, după caz.

(3) Compensația menționată la alineatul (1) include, de asemenea, dobânda la o rată comercială normală de la data exproprierii până la data plății și, pentru a fi efectivă pentru investitor, trebuie să fie plătită și să devină transferabilă, fără întârziere, într-o monedă liber convertibilă în conformitate cu articolul 2.8.

(4) În pofida alineatelor (1), (2) și (3), în cazul în care Indonezia este partea care face exproprierea, orice măsură de expropriere directă referitoare la terenuri se efectuează:

- (a) în scopuri publice, în conformitate cu actele cu putere de lege și normele administrative aplicabile în Indonezia² și

¹ Părțile înțeleg că pot exista procese juridice și administrative care trebuie respectate înainte de efectuarea plății.

² Actele cu putere de lege și normele administrative aplicabile sunt, printre altele, Legea nr. 2 din 2012 a Indoneziei privind achiziționarea de terenuri pentru dezvoltare în interes public și Regulamentul guvernamental nr. 19 din 2021 de reglementare a punerii în aplicare a achiziționării de terenuri pentru dezvoltare în interes public, la data intrării în vigoare a prezentului acord.

(b) în baza plății unei compensații echivalente cu valoarea de piață în conformitate cu actele cu putere de lege și normele administrative aplicabile în Indonezia.

(5) Investitorul afectat are dreptul, în temeiul legislației părții care face exproprierea, la o examinare promptă a cererii sale și a evaluării investiției sale de către o autoritate judiciară sau o altă autoritate independentă a părții respective, în conformitate cu principiile stabilite la prezentul articol.

(6) Prezentul articol nu se aplică eliberării licențelor obligatorii acordate în legătură cu drepturile de proprietate intelectuală în conformitate cu Acordul TRIPS sau revocării¹, limitării sau creării de drepturi de proprietate intelectuală, în măsura în care această revocare, limitare sau creare este conformă cu capitolul 12 (Proprietatea intelectuală) din Acordul de parteneriat economic cuprinzător și cu Acordul TRIPS.

ARTICOLUL 2.8

Transferuri

(1) Fiecare parte permite ca toate transferurile legate de o investiție reglementată să fie efectuate într-o monedă liber convertibilă, fără restricții sau întârzieri și la cursul de schimb al pieței în vigoare la data transferului în ceea ce privește moneda care urmează să fie transferată. Astfel de transferuri includ:

(a) aporturi de capital, cum ar fi fondurile principale și suplimentare pentru menținerea, dezvoltarea sau majorarea investiției;

¹ Pentru mai multă certitudine, termenul „revocare” a drepturilor de proprietate intelectuală include anularea sau suprimarea acestor drepturi, iar termenul „limitare” a drepturilor de proprietate intelectuală include excepții de la aceste drepturi.

- (b) profituri, dividende, câștiguri de capital și alte venituri, încasări din vânzarea integrală sau parțială a investiției sau din lichidarea parțială sau totală a investiției;
 - (c) dobânzi, redevențe, comisioane de gestiune, precum și taxe de asistență tehnică și alte taxe;
 - (d) plăți efectuate în cadrul unui contract încheiat de către investitor sau al investiției sale, inclusiv plățile efectuate în temeiul unui acord de împrumut;
 - (e) venituri și alte remunerații ale personalului angajat din străinătate care prestează activități legate de o investiție;
 - (f) plățile efectuate în temeiul articolelor 2.6 și 2.7 și
 - (g) plata de daune-interese în temeiul unei hotărâri pronunțate de un tribunal.
- (2) Nicio parte nu poate să le solicite investitorilor săi să transfere veniturile, câștigurile, profiturile sau alte sume derivate din investițiile efectuate pe teritoriul celeilalte părți sau care le pot fi atribuite investițiilor respective sau să își sancționeze investitorii pentru netransferarea acestora.
- (3) Prezentul articol nu se interpretează în sensul că împiedică o parte să realizeze venituri în natură legate de o investiție reglementată, care fac obiectul unui acord scris între partea respectivă și o investiție reglementată sau un investitor al celeilalte părți, astfel cum este autorizat sau specificat în acordul respectiv, sau să restricționeze transferurile de venituri în natură în circumstanțe în care ar putea restricționa în alt mod astfel de transferuri în temeiul prezentului acord.

ARTICOLUL 2.9

Subrogare

(1) În cazul în care o parte sau o agenție a unei părți efectuează o plată către un investitor al părții respective în temeiul unei garanții sau al unui contract de asigurare sau al unei alte forme de despăgubire pe care a acordat-o pentru un risc necomercial legat de o investiție reglementată, cealaltă parte recunoaște subrogarea sau transferul oricăror drepturi sau cesiunea oricărei creanțe a investitorului în temeiul prezentului acord cu privire la investiția reglementată. Cu excepția cazului în care este autorizat de partea sau de agenția care efectuează plata, investitorul nu își exercită drepturile respective împotriva celeilalte părți.

(2) Dreptul subrogat sau transferat sau creanța cedată nu trebuie să fie mai mare decât dreptul sau creanța inițial(ă) a(l) investitorului respectiv. Recunoașterea subrogării menționate la alineatul (1) nu se interpretează ca implicând recunoașterea temeinicieii unei cereri sau a valorii daunelor-interese care decurg din aceasta.

CAPITOLUL 3

MECANISMUL DE MEDIERE PENTRU LITIGIILE DINTRE INVESTITORI ȘI STATE

ARTICOLUL 3.1

Obiectiv și domeniu de aplicare

- (1) Obiectivul mecanismului de mediere prevăzut în prezentul capitol este de a facilita găsirea unei soluții stabilite de comun acord, prin intermediul unei proceduri complete și rapide, cu asistență din partea unui mediator.
- (2) Mecanismul de mediere menționat la alineatul (1) se aplică litigiilor dintre un investitor al unei părți și cealaltă parte cu privire la aplicarea prezentului acord (denumite în continuare „părțile aflate în litigiu”).
- (3) Recurgerea la mediere este voluntară și nu aduce atingere poziției juridice a vreuneia dintre părțile aflate în litigiu.

ARTICOLUL 3.2

Inițierea procedurii

(1) Oricare dintre părțile aflate în litigiu poate solicita, în orice moment, inițierea unei proceduri de mediere. O astfel de cerere se adresează în scris celeilalte părți aflate în litigiu, cu o copie către statul de origine al investitorului, spre informare. În cazul în care cererea îi este adresată Uniunii, Uniunea poate implica unul sau mai multe state membre în mediere, după caz.

(2) Partea destinatară a unei astfel de cereri examinează cererea cu atenție și furnizează un răspuns de acceptare sau de respingere în scris în termen de 30 de zile de la primirea ei.

ARTICOLUL 3.3

Selectarea mediatorului

(1) În cazul în care ambele părți aflate în litigiu convin asupra unei proceduri de mediere, se selectează un mediator în conformitate cu procedura prevăzută la alineatele (2) și (3). Părțile aflate în litigiu depun eforturi pentru a conveni asupra unui mediator în termen de 15 zile de la data primirii răspunsului la cerere.

(2) La intrarea în vigoare a prezentului acord, comitetul întocmește o listă de șase persoane cu o înaltă ținută morală și cu competență recunoscută în domeniul dreptului, al comerțului, al industriei sau al finanțelor, pe care se poate conta pentru a exercita o judecată independentă și care sunt dispuse și capabile să îndeplinească funcția de mediatori.

(3) Mediatorul este numit prin acordul părților aflate în litigiu de pe lista stabilită în temeiul alineatului (2), cu excepția cazului în care se convine altfel. În absența unui acord privind alegerea mediatorului, părțile aflate în litigiu îi pot solicita împreună secretarului general al Curții Permanente de Arbitraj să numească un mediator de pe lista respectivă sau, în absența unei liste, dintre persoanele propuse de oricare dintre părți.

(4) Mediatorul nu trebuie să fie cetățean al vreuneia dintre părțile la acord, cu excepția cazului în care părțile aflate în litigiu convin altfel.

(5) Mediatorul oferă asistență părților aflate în litigiu, în mod imparțial și transparent, pentru a ajunge la o soluție stabilită de comun acord.

ARTICOLUL 3.4

Regulamentul procedurii de mediere

(1) În termen de 10 zile de la numirea mediatorului, partea aflată în litigiu care a invocat procedura de mediere le prezintă mediatorului și celeilalte părți aflate în litigiu, în scris, o descriere detaliată a problemei. În termen de 20 de zile de la data transmiterii informațiilor în cauză, cealaltă parte aflată în litigiu poate pune la dispoziție, în scris, observațiile sale cu privire la descrierea problemei. Fiecare dintre părțile aflate în litigiu poate include în descrierea sau în observațiile sale orice informație pe care o consideră relevantă.

(2) Mediatorul poate decide cu privire la modalitatea cea mai adecvată de a clarifica măsura în cauză. Mai exact, mediatorul poate să organizeze reuniuni între părțile aflate în litigiu, să consulte părțile aflate în litigiu împreună sau individual, să solicite asistență sau consultanță din partea experților relevanți și a părților interesate și să furnizeze orice sprijin suplimentar solicitat de părțile aflate în litigiu. Cu toate acestea, înainte de a solicita asistență sau consultanță din partea experților relevanți și a părților interesate, mediatorul se consultă cu părțile aflate în litigiu.

(3) Mediatorul poate acorda consiliere și poate propune o soluție care să fie analizată de părțile aflate în litigiu, care pot accepta sau respinge soluția propusă sau pot conveni asupra unei soluții diferite. Cu toate acestea, mediatorul nu acordă consiliere și nu prezintă observații privind conformitatea măsurii în cauză cu prezentul acord.

(4) Procedura are loc pe teritoriul părții în cauză sau, de comun acord, în orice alt loc sau prin orice alte mijloace.

(5) Părțile aflate în litigiu depun eforturi pentru a găsi o soluție de comun acord în termen de 60 de zile de la data numirii mediatorului. Până la un acord final, părțile aflate în litigiu pot examina posibilitatea găsirii unor soluții provizorii.

(6) Soluțiile stabilite de comun acord sunt puse la dispoziția publicului. Cu toate acestea, versiunea făcută publică nu poate conține informații pe care una dintre părțile aflate în litigiu le-a desemnat ca fiind confidențiale.

(7) Procedura se încheie:

(a) prin adoptarea unei soluții stabilite de comun acord de către părțile aflate în litigiu, la data adoptării;

- (b) printr-o declarație scrisă a mediatorului, după consultarea părților aflate în litigiu, indicând faptul că orice continuare a medierii ar fi inutilă sau
- (c) printr-o notificare scrisă a unei părți aflate în litigiu.

ARTICOLUL 3.5

Punerea în aplicare a soluției stabilite de comun acord

- (1) În cazul în care s-a convenit asupra unei soluții, fiecare parte aflată în litigiu ia măsurile necesare pentru a pune în aplicare, în termenul convenit, soluția stabilită de comun acord.
- (2) Partea aflată în litigiu care pune soluția în aplicare informează cealaltă parte aflată în litigiu în scris cu privire la acțiunile sau măsurile luate pentru a pune în aplicare soluția stabilită de comun acord.
- (3) La cererea părților aflate în litigiu, mediatorul adresează părților aflate în litigiu un proiect de raport factic, în care prezintă un rezumat privind următoarele aspecte:
 - (a) măsura în cauză în aceste proceduri;
 - (b) procedurile urmate și
 - (c) orice soluție stabilită de comun acord la care s-a ajuns ca rezultat final al acestor proceduri, inclusiv eventualele soluții provizorii.

(4) Mediatorul prevede un termen de 15 zile pentru ca părțile aflate în litigiu să trimită observații privind proiectul de raport. După examinarea observațiilor trimise de părțile aflate în litigiu în termenul stabilit, mediatorul transmite părților aflate în litigiu, în scris, în termen de 15 zile, un raport factic final. Raportul factic nu include nicio interpretare a dispozițiilor prezentului acord.

ARTICOLUL 3.6

Relația cu soluționarea litigiilor

(1) Procedura din cadrul acestui mecanism de mediere nu are ca scop să servească drept bază pentru soluționarea litigiilor în legătură cu prezentul acord sau cu alt acord. În cadrul acestor proceduri de soluționare a litigiilor, o parte aflată în litigiu nu se poate baza pe următoarele aspecte și nici nu le poate introduce ca probe, nefiind posibil nici să fie luate în considerare de un organism de soluționare a litigiilor:

- (a) pozițiile adoptate de o parte aflată în litigiu în cursul procedurii de mediere;
 - (b) faptul că o parte aflată în litigiu și-a exprimat disponibilitatea de a accepta o soluție pentru măsura supusă medierii sau
 - (c) consilierea acordată sau propunerile formulate de mediator.
- (2) Mecanismul de mediere nu aduce atingere drepturilor și obligațiilor părților în temeiul capitolului 4 (Soluționarea litigiilor dintre părți).

(3) Cu excepția cazului în care părțile aflate în litigiu convin altfel, toate etapele procedurii, inclusiv orice recomandare sau soluție propusă, sunt confidențiale. Cu toate acestea, orice parte aflată în litigiu poate divulga publicului faptul că are loc o procedură de mediere.

ARTICOLUL 3.7

Termene

Orice termen menționat în prezentul capitol poate fi modificat de comun acord de părțile aflate în litigiu.

ARTICOLUL 3.8

Cheltuieli

(1) Fiecare parte aflată în litigiu își suportă propriile cheltuieli aferente participării la procedura de mediere.

(2) Părțile aflate în litigiu suportă împreună și în mod egal cheltuielile generate de aspectele organizatorice, inclusiv remunerația și cheltuielile mediatorului.

CAPITOLUL 4

SOLUȚIONAREA LITIGIILOR DINTRE PĂRȚI

SECȚIUNEA A

OBIECTIV ȘI DOMENIU DE APLICARE

ARTICOLUL 4.1

Obiectiv

Obiectivul prezentului capitol este de a stabili un mecanism eficace și eficient de evitare sau de soluționare a litigiilor dintre părți referitoare la interpretarea și aplicarea prezentului acord, pentru a se ajunge, dacă este posibil, la o soluție stabilită de comun acord.

ARTICOLUL 4.2

Domeniu de aplicare

Prezentul capitol se aplică în cazul oricărui litigiu dintre părți cu privire la interpretarea și aplicarea prezentului acord (denumite în continuare „dispozițiile vizate”)¹.

ARTICOLUL 4.3

Definiții

- (1) În sensul prezentului capitol și al anexelor 4-A (Regulamentul de procedură) și 4-B (Codul de conduită pentru arbitri și mediatori):
- (a) „personal administrativ” înseamnă persoanele aflate sub coordonarea și controlul unui arbitru, altele decât asistenții;
 - (b) „consilier” înseamnă o persoană angajată de una dintre părți pentru a consilia sau a asista respectiva parte în cadrul procedurii de arbitraj;
 - (c) „asistent” înseamnă o persoană care, în temeiul mandatului unui arbitru și sub coordonarea și controlul unui arbitru, desfășoară activități de documentare sau îl asistă pe respectivul arbitru în activitatea sa;

¹ Pentru mai multă certitudine, plângerile care nu vizează încălcări nu sunt permise în temeiul prezentului acord.

- (d) „candidat” înseamnă o persoană al cărei nume se află pe lista de arbitri menționată la articolul 4.7 și care este luată în considerare pentru a fi selectată ca arbitru în temeiul articolului 4.6;
- (e) „parte reclamantă” înseamnă orice parte care solicită instituirea unei comisii de arbitraj în temeiul articolului 4.5;
- (f) „mediator” înseamnă o persoană care a fost selectată ca mediator în conformitate cu articolul 4.29;
- (g) „comisie de arbitraj” înseamnă o comisie instituită în temeiul articolului 4.6;
- (h) „arbitru” înseamnă un membru al unei comisii de arbitraj;
- (i) „parte pârâtă” înseamnă partea acuzată de încălcarea unei dispoziții vizate și
- (j) „reprezentant al unei părți” înseamnă un angajat sau orice persoană numită de un minister, de o agenție guvernamentală sau de orice altă entitate publică a unei părți, care reprezintă partea respectivă în cadrul unui litigiu care intră sub incidența prezentului acord.

SECȚIUNEA B

CONSULTĂRI

ARTICOLUL 4.4

Consultări

- (1) Părțile depun eforturi pentru soluționarea oricărui litigiu menționat la articolul 4.2, prin inițierea de consultări cu bună-credință, cu scopul de a ajunge la o soluție stabilită de comun acord.
- (2) O parte solicită consultări printr-o cerere scrisă transmisă celeilalte părți, inclusiv pe cale electronică, în care identifică măsura pusă în discuție și dispozițiile vizate pe care le consideră aplicabile.
- (3) Partea căreia îi este adresată cererea de organizare de consultări răspunde cu promptitudine cererii respective, dar nu mai târziu de 10 zile de la data primirii sale. Cu excepția cazului în care părțile convin altfel, consultările se organizează în termen de 30 de zile de la data primirii cererii de organizare de consultări și au loc pe teritoriul părții căreia i se adresează cererea. Consultările sunt considerate încheiate în termen de 60 de zile de la data primirii cererii, cu excepția cazului în care părțile convin să continue consultările.

- (4) Consultările cu privire la chestiuni pe care partea care solicită consultările le consideră urgente, inclusiv cele privind mărfurile perisabile sau bunurile sau serviciile sezoniere, se organizează în termen de 20 de zile de la data primirii cererii. Consultările sunt considerate încheiate în termenul fixat de 20 de zile, cu excepția cazului în care părțile convin să le continue.
- (5) În cursul consultărilor, fiecare parte furnizează suficiente informații concrete pentru a permite o examinare completă a modului în care măsura în cauză ar putea afecta aplicarea prezentului acord. Fiecare parte depune eforturi pentru a asigura participarea unor membri ai personalului din cadrul autorităților sale publice competente care dețin cunoștințe de specialitate în privința chestiunii care face obiectul consultărilor.
- (6) Consultările, inclusiv toate informațiile prezentate și toate pozițiile adoptate de către părți pe parcursul consultărilor, sunt confidențiale și nu aduc atingere drepturilor de care beneficiază părțile în cadrul oricăror proceduri ulterioare.

SECȚIUNEA C

PROCEDURILE DE ARBITRAJ

ARTICOLUL 4.5

Inițierea procedurilor de arbitraj

- (1) Partea care a solicitat consultări în temeiul articolului 4.4 poate solicita instituirea unei comisii de arbitraj în cazul în care:
- (a) partea căreia i se adresează cererea în temeiul articolului 4.4 alineatul (3) nu răspunde la cererea de organizare de consultări în termen de 10 zile de la data primirii acesteia;
 - (b) consultările nu au loc în termenele prevăzute la articolul 4.4 alineatul (3) sau, respectiv, la articolul 4.4 alineatul (4);
 - (c) părțile convin să nu organizeze consultări sau
 - (d) consultările s-au încheiat și nu s-a ajuns la nicio soluție stabilită de comun acord.
- (2) Cererea de instituire a unei comisii de arbitraj se formulează prin intermediul unei cereri scrise transmise celeilalte părți, inclusiv pe cale electronică. În cererea sa, partea reclamantă identifică măsura în cauză și explică motivul pentru care măsura respectivă constituie o încălcare a dispozițiilor vizate, într-un mod suficient de detaliat pentru a prezenta cu claritate temeiul juridic al plângerii.

(3) În cazul în care se formulează o cerere în temeiul alineatului (1), se instituie o comisie de arbitraj în conformitate cu articolul 4.6.

(4) Comitetul poate decide, în cazul în care consideră necesar și adecvat, să încredințeze unui organism extern sarcina de a asista comisiile de arbitraj în temeiul prezentului capitol, inclusiv de a oferi sprijin administrativ și juridic¹.

ARTICOLUL 4.6

Instituirea unei comisii de arbitraj

(1) O comisie de arbitraj este formată din trei arbitri.

(2) În termen de 10 zile de la data primirii de către partea pârâtă a cererii scrise de instituire a unei comisii de arbitraj, inclusiv pe cale electronică, părțile se consultă pentru a conveni asupra componenței comisiei de arbitraj.

(3) În cazul în care părțile nu ajung la un acord cu privire la componența comisiei de arbitraj în termenul prevăzut la alineatul (2), fiecare parte numește, în termen de cinci zile de la expirarea termenului prevăzut la alineatul (2), un arbitru din sublista părții respective întocmită în temeiul articolului 4.7.

¹ Aceasta include furnizarea de asistență în materie de documentare și cunoștințe de specialitate pentru arbitri cu privire la chestiuni juridice pe tot parcursul procesului de soluționare a litigiilor.

- (4) În cazul în care o parte nu numește un arbitru din sublista sa în termenul prevăzut la alineatul (3), copreședintele comitetului desemnat de partea reclamantă selectează prin tragere la sorți, în termen de cinci zile de la expirarea termenului respectiv, arbitrul din sublista părții respective. Copreședintele comitetului desemnat de partea reclamantă poate delega această selecție prin tragere la sorți a arbitrului.
- (5) În cazul în care părțile nu ajung la un acord cu privire la președintele comisiei de arbitraj în termenul prevăzut la alineatul (2), copreședintele comitetului desemnat de partea reclamantă selectează prin tragere la sorți, în termen de cinci zile de la expirarea termenului respectiv, președintele comisiei de arbitraj din sublista președinților întocmită în conformitate cu articolul 4.7. Copreședintele comitetului desemnat de partea reclamantă poate delega această selecție prin tragere la sorți a președintelui comisiei de arbitraj.
- (6) Comisia de arbitraj se consideră a fi instituită la 15 zile după ce cei trei arbitri selectați au acceptat numirea lor în conformitate cu regula 6 din anexa 4-A (Regulamentul de procedură), cu excepția cazului în care părțile convin altfel.
- (7) În cazul în care o persoană selectată pentru a îndeplini funcția de arbitru nu este disponibilă sau nu acceptă numirea sa în termenul prevăzut la regula 6 din anexa 4-A (Regulamentul de procedură), se selectează o nouă persoană în conformitate cu aceeași metodă de selecție utilizată pentru selectarea persoanei care nu a fost disponibilă sau care nu a acceptat numirea.
- (8) În cazul în care lista prevăzută la articolul 4.7 nu a fost întocmită sau în cazul în care o sublistă nu conține nicio persoană disponibilă, în momentul în care trebuie efectuată o selecție prin tragere la sorți în temeiul alineatului (4) sau (5), arbitrii sunt trași la sorți dintre persoanele care au fost propuse în mod oficial de către una dintre părți sau de către ambele părți, în conformitate cu anexa 4-A (Regulamentul de procedură), în termen de cinci zile de la expirarea termenului prevăzut la alineatul (2) sau după confirmarea faptului că nicio persoană nu este disponibilă, după caz.

ARTICOLUL 4.7

Lista de arbitri

- (1) Comitetul adoptă, în cel mult șase luni de la data intrării în vigoare a prezentului acord, o decizie de întocmire a unei liste cu cel puțin 15 persoane care doresc și sunt în măsură să îndeplinească funcția de arbitri. Lista este alcătuită din trei subliste:
 - (a) o sublistă a persoanelor întocmită pe baza propunerilor Uniunii;
 - (b) o sublistă a persoanelor întocmită pe baza propunerilor Indoneziei și
 - (c) o sublistă a persoanelor care nu sunt resortisanți ai niciuneia dintre părți și care îndeplinesc funcția de președinte al comisiei de arbitraj.
- (2) Fiecare sublistă cuprinde cel puțin cinci persoane. Comitetul se asigură că fiecare sublistă este menținută permanent la acest număr minim de persoane.
- (3) Comitetul poate întocmi liste suplimentare de persoane cu cunoștințe de specialitate în sectoarele specifice reglementate de prezentul acord. Sub rezerva acordului părților, aceste liste suplimentare se utilizează pentru a alcătui comisia de arbitraj în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 4.6.

ARTICOLUL 4.8

Cerințe pentru arbitri

- (1) Fiecare arbitru trebuie:
 - (a) să aibă cunoștințe de specialitate demonstrate în domeniul dreptului, al comerțului internațional sau al investițiilor și în alte domenii reglementate de prezentul acord;
 - (b) să fie independent față de fiecare parte, să nu fie afiliat niciuneia dintre părți¹ și să nu primească instrucțiuni din partea niciuneia dintre ele;
 - (c) să își exercite funcția în nume propriu și să nu accepte instrucțiuni din partea niciunei organizații sau a niciunui administrații publice în ceea ce privește aspectele legate de litigiu și
 - (d) să respecte anexa 4-B (Codul de conduită pentru arbitri și mediatori).
- (2) Președintele trebuie să aibă, de asemenea, experiență în procedurile de soluționare a litigiilor.
- (3) În funcție de obiectul unui anumit litigiu, părțile pot conveni să deroge de la cerințele enumerate la alineatul (1) litera (a).

¹ Pentru mai multă certitudine, faptul că o persoană primește un venit de la administrația publică a unei părți, a fost angajată anterior de administrația publică a unei părți sau are o relație de familie cu un funcționar public al unei părți nu este în sine un motiv pentru a se considera că este afiliată părții respective.

ARTICOLUL 4.9

Atribuțiile comisiei de arbitraj

Comisia de arbitraj:

- (a) evaluează în mod obiectiv chestiunea care i-a fost sesizată, inclusiv elementele concrete ale cazului, aplicabilitatea dispozițiilor vizate și conformitatea cu acestea;
- (b) expune, în deciziile și rapoartele sale, faptele constatate, aplicabilitatea dispozițiilor vizate și motivele care au stat la baza constatărilor și a concluziilor sale și
- (c) se consultă la intervale regulate cu părțile și oferă oportunități adecvate pentru a ajunge la o soluție stabilită de comun acord.

ARTICOLUL 4.10

Mandatul

(1) Cu excepția cazului în care părțile au convenit altfel, în termen de cinci zile de la data instituirii comisiei de arbitraj, acestea îi revine mandatul:

„de a examina, din perspectiva dispozițiilor relevante ale Acordului privind protecția investițiilor dintre Republica Indonezia și Uniunea Europeană (denumit în continuare «acordul») menționate de părți, chestiunea menționată în cererea de instituire a comisiei de arbitraj, de a formula constatări cu privire la conformitatea măsurii în cauză cu dispozițiile acordului menționate la articolul 4.2 din acord și de a prezenta un raport în conformitate cu articolele 4.12 și 4.13 din acord”.

(2) În cazul în care convin asupra unui alt mandat, părțile notifică mandatul convenit comisiei de arbitraj în termenul prevăzut la alineatul (1).

ARTICOLUL 4.11

Decizia privind chestiunile urgente

(1) În cazul în care o parte solicită acest lucru, comisia de arbitraj decide, în termen de 10 zile de la data instituirii sale, dacă respectivul litigiu privește chestiuni urgente.

(2) În cazul în care comisia de arbitraj decide că litigiul privește chestiuni urgente, după consultarea părților, aceasta reduce termenele aplicabile prevăzute în secțiunea C din prezentul capitol, cu excepția termenelor prevăzute la articolele 4.6 și 4.10.

ARTICOLUL 4.12

Raportul intermediar

(1) În măsura posibilului, în termen de cel mult 90 de zile de la data instituirii sale, comisia de arbitraj transmite părților un raport intermediar. În cazul în care comisia de arbitraj consideră că acest termen-limită nu poate fi respectat, președintele comisiei de arbitraj le notifică părților, în scris, acest lucru, inclusiv pe cale electronică, precizând motivele întârzierii și data la care comisia de arbitraj intenționează să transmită raportul său intermediar. Comisia de arbitraj nu ar trebui în niciun caz să transmită raportul său intermediar mai târziu de 120 de zile de la data instituirii sale. În cazul în care partea reclamantă alege să transmită o a doua comunicare scrisă în temeiul regulii 11 din anexa 4-A (Regulamentul de procedură), termenele prevăzute la prezentul alineat se prelungesc cu 30 de zile.

(2) Fiecare parte îi poate adresa comisiei de arbitraj o cerere scrisă, inclusiv pe cale electronică, de reexaminare a unor aspecte precise ale raportului intermediar în termen de 10 zile de la primirea acestuia. O parte poate prezenta observații cu privire la cererea celeilalte părți în termen de șase zile de la transmiterea cererii respective.

ARTICOLUL 4.13

Raportul final

(1) În măsura posibilului, în termen de 120 de zile de la data instituirii sale, comisia de arbitraj transmite părților raportul său final. În cazul în care comisia de arbitraj consideră că acest termen-limită nu poate fi respectat, președintele comisiei de arbitraj le notifică părților, în scris, acest lucru, inclusiv pe cale electronică, precizând motivele întârzierii și data la care comisia de arbitraj intenționează să transmită raportul său final. Comisia de arbitraj nu ar trebui în niciun caz să transmită raportul său final mai târziu de 150 de zile de la data instituirii sale. În cazul în care partea reclamantă alege să transmită o a doua comunicare scrisă în temeiul regulii 11 din anexa 4-A (Regulamentul de procedură), termenele prevăzute la prezentul alineat se prelungesc cu 30 de zile.

(2) Raportul final include o discuție cu privire la orice cerere scrisă, inclusiv pe cale electronică, formulată de o parte cu privire la raportul intermediar și răspunde cu claritate la observațiile părților.

ARTICOLUL 4.14

Măsuri de conformare

(1) Partea pârâtă adoptă orice măsură necesară pentru a se conforma cu promptitudine constatărilor și concluziilor din raportul final, astfel încât să respecte dispozițiile vizate.

(2) În termen de cel mult 30 de zile de la primirea raportului final, partea pârâtă transmite o notificare părții reclamante cu privire la măsurile pe care le-a luat sau pe care intenționează să le ia pentru a se conforma.

ARTICOLUL 4.15

Perioada rezonabilă

(1) În cazul în care nu este posibilă conformarea imediată, partea pârâtă transmite, în termen de cel mult 30 de zile de la data primirii raportului final, o notificare părții reclamante cu privire la durata perioadei rezonabile de care va avea nevoie pentru a se conforma. Părțile depun eforturi pentru a conveni asupra perioadei rezonabile necesare pentru a se conforma raportului final.

(2) În cazul în care părțile nu au ajuns la un acord cu privire la durata perioadei rezonabile, partea reclamantă poate, cel mai devreme la 20 de zile de la primirea notificării menționate la alineatul (1), să îi solicite în scris comisiei de arbitraj inițiale, inclusiv pe cale electronică, să stabilească durata perioadei rezonabile. Comisia de arbitraj transmite părților decizia sa în termen de 30 de zile de la data primirii cererii.

(3) Partea pârâtă transmite părții reclamante o notificare scrisă, inclusiv pe cale electronică, referitoare la progresele pe care le-a realizat în vederea conformării cu raportul final cu cel puțin 30 de zile înainte de încheierea perioadei rezonabile.

(4) Părțile pot conveni să prelungească perioada rezonabilă.

ARTICOLUL 4.16

Reexaminarea conformității

- (1) Cel târziu la data expirării perioadei rezonabile, partea pârâtă transmite o notificare părții reclamante cu privire la orice măsură pe care a adoptat-o pentru a se conforma raportului final.
- (2) În cazul în care părțile consideră că nu au fost întreprinse măsuri în vederea conformării sau că aceste măsuri nu sunt compatibile cu dispozițiile vizate, partea reclamantă poate transmite, inclusiv pe cale electronică, o cerere scrisă comisiei de arbitraj inițiale, solicitându-i să se pronunțe în această privință. În cererea respectivă se precizează care este măsura în cauză și se explică motivul pentru care măsura respectivă constituie o încălcare a dispozițiilor vizate într-un mod suficient de detaliat pentru a prezenta cu claritate temeiul juridic al plângerii. Comisia de arbitraj transmite părților decizia sa în termen de 46 de zile de la data primirii cererii.

ARTICOLUL 4.17

Măsuri corective temporare

- (1) La cererea părții reclamante și după consultarea acesteia, partea pârâtă prezintă o ofertă de compensație temporară în cazul în care:
 - (a) partea pârâtă îi notifică părții reclamante că nu este posibilă conformarea cu raportul final;

- (b) partea pârâtă nu notifică nicio măsură întreprinsă în vederea conformării în termenul-limită menționat la articolul 4.14 sau înainte de data expirării perioadei rezonabile sau
 - (c) comisia de arbitraj constată că nu a fost luată nicio măsură în vederea conformării sau că măsura întreprinsă în vederea conformării este incompatibilă cu dispozițiile vizate.
- (2) În oricare dintre situațiile menționate la alineatul (1) literele (a)-(c), partea reclamantă poate transmite o notificare scrisă, inclusiv pe cale electronică, părții pârâte cu privire la intenția sa de a lua măsuri adecvate dacă:
- (a) partea reclamantă decide să nu transmită o cerere în temeiul alineatului (1) sau
 - (b) părțile nu ajung la un acord cu privire la compensația temporară în termen de 30 de zile de la expirarea perioadei rezonabile sau de la transmiterea deciziei comisiei de arbitraj în temeiul articolului 4.16 atunci când se formulează o cerere în temeiul alineatului (1).

Notificarea trebuie să precizeze aceste măsuri.

- (3) Partea reclamantă poate lua astfel de măsuri cel mai devreme la 20 de zile de la data transmiterii notificării menționate la alineatul (2), cu excepția cazului în care partea pârâtă a formulat o cerere în temeiul alineatului (5).
- (4) Măsurile adecvate nu depășesc nivelul echivalent cu anularea sau reducerea avantajelor cauzată de încălcare.

(5) În cazul în care consideră că măsurile notificate depășesc nivelul echivalent cu anularea sau reducerea avantajelor cauzată de încălcare, partea pârâtă poate adresa o cerere scrisă comisiei de arbitraj inițiale, inclusiv pe cale electronică, înainte de expirarea perioadei de 20 de zile prevăzute la alineatul (3) pentru a decide în această privință. Comisia de arbitraj transmite părților decizia sa cu privire la nivelul măsurilor în termen de 30 de zile de la data cererii. Măsurile nu se iau înainte de pronunțarea deciziei de către comisia de arbitraj. Măsurile trebuie să fie conforme cu decizia respectivă.

(6) Măsurile adecvate sau compensația menționate la prezentul articol sunt temporare și nu se aplică după ce:

- (a) părțile au ajuns la o soluție stabilită de comun acord în temeiul articolului 4.33;
- (b) părțile au convenit că măsura întreprinsă în vederea conformării asigură conformitatea părții pârâte cu dispozițiile vizate sau
- (c) o măsură adoptată în vederea conformării pe care comisia de arbitraj a considerat-o incompatibilă cu dispozițiile vizate a fost retrasă sau modificată astfel încât să se asigure conformitatea părții pârâte cu dispozițiile respective.

ARTICOLUL 4.18

Reexaminarea oricărei măsuri luate în vederea conformării după adoptarea măsurilor corective temporare

(1) Partea pârâtă transmite o notificare părții reclamante cu privire la orice măsură pe care a luat-o în vederea conformării în urma măsurilor adecvate sau în urma aplicării compensației temporare, după caz. Cu excepția cazurilor menționate la alineatul (2), partea reclamantă încetează aplicarea măsurilor adecvate în termen de 30 de zile de la data primirii notificării. În cazurile în care s-a aplicat o compensație și cu excepția cazurilor prevăzute la alineatul (2), partea pârâtă poate înceta aplicarea compensației respective în termen de 30 de zile de la data primirii notificării privind conformarea sa.

(2) În cazul în care părțile nu ajung la un acord cu privire la faptul că măsura notificată asigură conformitatea părții pârâte cu dispozițiile vizate în termen de 30 de zile de la data primirii notificării menționate la alineatul (1), partea reclamantă transmite comisiei de arbitraj inițiale o cerere scrisă, inclusiv pe cale electronică, pentru a decide în această privință. Comisia de arbitraj transmite părților decizia sa în termen de 46 de zile de la data primirii cererii. În cazul în care comisia de arbitraj constată că măsura luată în vederea conformării este compatibilă cu dispozițiile vizate, măsurile adecvate sau, după caz, compensația încetează. Atunci când este cazul, partea reclamantă ajustează nivelul măsurilor adecvate sau al compensației în funcție de decizia comisiei de arbitraj.

(3) În cazul în care consideră că nivelul măsurilor adecvate puse în aplicare de către partea reclamantă depășește nivelul echivalent cu anularea sau reducerea avantajelor cauzată de încălcare, partea pârâtă poate transmite comisiei de arbitraj inițiale o cerere scrisă, inclusiv pe cale electronică, pentru a decide în această privință.

ARTICOLUL 4.19

Înlocuirea arbitrilor

În cazul în care, în cursul unei proceduri de soluționare a litigiilor, un arbitru nu poate participa, se retrage sau trebuie înlocuit deoarece nu respectă cerințele din anexa 4-B (Codul de conduită pentru arbitri și mediatori), se aplică procedura prevăzută la articolul 4.6. Termenul pentru transmiterea raportului sau a deciziei comisiei de arbitraj se prelungește cu perioada necesară pentru numirea noului arbitru.

ARTICOLUL 4.20

Regulamentul de procedură

Procedurile de arbitraj sunt reglementate în prezentul capitol și în anexa 4-A (Regulamentul de procedură). Audierile comisiei de arbitraj sunt închise pentru orice discuție privind informațiile confidențiale. În afara acestei situații, audierile sunt deschise publicului, cu excepția cazului în care părțile aflate în litigiu convin altfel.

ARTICOLUL 4.21

Suspendarea și încetarea

- (1) La cererea ambelor părți sau a părții reclamante, comisia de arbitraj își suspendă în orice moment activitatea pentru o perioadă convenită de părți, care nu depășește 12 luni consecutive.
- (2) Comisia de arbitraj își reia activitatea înainte de expirarea perioadei de suspendare la cererea scrisă, inclusiv pe cale electronică, a ambelor părți sau a părții reclamante sau la expirarea perioadei de suspendare, la cererea scrisă, inclusiv pe cale electronică, a oricăreia dintre părți. Partea solicitantă transmite o notificare celeilalte părți în acest sens. În cazul în care o parte nu solicită reluarea activității comisiei de arbitraj la expirarea perioadei de suspendare, autoritatea comisiei de arbitraj expiră, iar procedura de soluționare a litigiilor încetează.
- (3) În cazul suspendării activității comisiei de arbitraj, termenele relevante prevăzute în secțiunea C din prezentul capitol se prelungesc cu aceeași perioadă pentru care a fost suspendată activitatea comisiei de arbitraj.

ARTICOLUL 4.22

Primirea informațiilor

- (1) La cererea unei părți sau din proprie inițiativă, comisia de arbitraj poate solicita părților informațiile relevante pe care le consideră necesare și adecvate. Părțile răspund cu promptitudine și complet la orice solicitare de astfel de informații transmisă de comisia de arbitraj.

(2) La cererea unei părți sau din proprie inițiativă, comisia de arbitraj poate solicita orice informație pe care o consideră adecvată din orice sursă. Comisia de arbitraj poate, de asemenea, să ceară avizul experților, dacă îl consideră necesar, sub rezerva eventualelor termene și condiții convenite de părți, după caz.

(3) Comisia de arbitraj ia în considerare comunicările *amicus curiae* primite de la persoane fizice ale unei părți sau de la persoane juridice stabilite pe teritoriul unei părți, în conformitate cu anexa 4-A (Regulamentul de procedură).

(4) Orice informație sau aviz al experților obținut de comisia de arbitraj în temeiul prezentului articol se comunică părților, iar părțile pot prezenta observații cu privire la acestea.

ARTICOLUL 4.23

Reguli de interpretare

(1) Comisia de arbitraj interpretează dispozițiile vizate în conformitate cu normele obișnuite de interpretare a dreptului internațional public, inclusiv cu cele codificate în Convenția de la Viena privind dreptul tratatelor.

(2) Comisia de arbitraj ia în considerare și interpretările relevante din rapoartele grupurilor speciale de soluționare a litigiilor ale OMC și ale Organului de apel al OMC, adoptate de Organul de soluționare a litigiilor al OMC.

ARTICOLUL 4.24

Rapoartele și deciziile comisiei de arbitraj

- (1) Deliberările comisiei de arbitraj rămân confidențiale. Comisia de arbitraj face tot posibilul pentru ca rapoartele elaborate și deciziile pronunțate să fie adoptate prin consens. În cazul în care acest lucru nu este posibil, comisia de arbitraj decide cu majoritate de voturi. În niciun caz nu se fac publice opiniile separate ale arbitrilor.
- (2) Deciziile și rapoartele comisiei de arbitraj sunt acceptate necondiționat de către părți.
- (3) Rapoartele și deciziile comisiei de arbitraj nu pot extinde sau restrânge drepturile și obligațiile părților prevăzute în prezentul acord. Acestea nu creează drepturi sau obligații în ceea ce privește persoanele fizice sau juridice.
- (4) Comisia de arbitraj și părțile tratează drept confidențială orice informație transmisă de o parte comisiei de arbitraj în conformitate cu anexa 4-A (Regulamentul de procedură).

ARTICOLUL 4.25

Alegerea forului

- (1) În cazul în care apare un litigiu referitor la o anumită măsură care constituie o presupusă încălcare a unei dispoziții vizate și a unei obligații în mod substanțial echivalente care decurge dintr-un alt acord internațional la care ambele părți au aderat, inclusiv Acordul OMC, partea care solicită măsuri reparatorii alege forul care soluționează litigiul.

(2) Odată ce o parte a ales forul și a inițiat procedurile de soluționare a litigiilor în temeiul secțiunii C din prezentul capitol sau al unui alt acord internațional, partea nu inițiază proceduri de soluționare a litigiilor în temeiul niciunui alt acord cu privire la măsura specifică menționată la alineatul (1), cu excepția cazului în care forul ales inițial nu se pronunță din motive procedurale sau jurisdicționale.

(3) În sensul prezentului articol:

- (a) procedurile de soluționare a litigiilor în temeiul secțiunii C din prezentul capitol se consideră a fi inițiate în urma cererii de instituire a unei comisii de arbitraj formulate de una dintre părți în temeiul articolului 4.5;
- (b) procedurile de soluționare a litigiilor în temeiul Acordului OMC se consideră a fi inițiate în urma cererii de instituire a unei comisii de arbitraj formulate de una dintre părți în temeiul articolului 6 din Înțelegerea privind regulile și procedurile de soluționare a litigiilor, inclusă în anexa 2 la Acordul OMC și
- (c) procedurile de soluționare a litigiilor în temeiul oricărui alt acord internațional se consideră a fi inițiate în conformitate cu dispozițiile relevante din respectivul acord.

(4) Fără a aduce atingere alineatului (2), nicio dispoziție a prezentului acord nu împiedică o parte să suspende obligațiile autorizate de Organul de soluționare a litigiilor al OMC sau autorizate în temeiul procedurilor de soluționare a litigiilor prevăzute de un alt acord internațional la care au aderat părțile aflate în litigiu. Acordul OMC sau vreun alt acord internațional încheiat între părți nu poate fi invocat pentru a împiedica o parte să suspende obligații în temeiul secțiunii C din prezentul capitol.

SECȚIUNEA D

MECANISMUL DE MEDIERE

ARTICOLUL 4.26

Obiectiv

Obiectivul mecanismului de mediere este de a facilita găsirea unei soluții stabilite de comun acord la un litigiu, prin intermediul unei proceduri complete și rapide, cu asistență din partea unui mediator.

ARTICOLUL 4.27

Solicitarea de informații

(1) Înainte de inițierea procedurii de mediere, oricare dintre părți poate transmite o solicitare scrisă, inclusiv pe cale electronică, în orice moment, de informații cu privire la o măsură care are un impact negativ asupra investițiilor dintre părți. Partea căreia i se adresează o astfel de solicitare transmite, în termen de 21 de zile de la data primirii solicitării, un răspuns scris, inclusiv pe cale electronică, în care sunt incluse observațiile sale cu privire la informațiile solicitate.

(2) În cazul în care estimează că nu va fi în măsură să transmită un răspuns în termen de 21 de zile de la data primirii solicitării, partea careia i se adresează solicitarea de informații îi notifică imediat părții solicitante acest lucru, precizând motivele întârzierii și furnizând o estimare a celui mai scurt termen în care va fi în măsură să transmită răspunsul.

(3) În mod normal, este de așteptat ca o parte să se prevaleze de această dispoziție înainte de inițierea procedurii de mediere.

ARTICOLUL 4.28

Inițierea procedurii de mediere

(1) O parte poate solicita în orice moment participarea la o procedură de mediere cu privire la orice măsură luată de o parte care are un impact negativ asupra investițiilor dintre părți.

(2) Cererea se formulează prin intermediul unei cereri scrise, inclusiv pe cale electronică, transmise celeilalte părți. Cererea trebuie să fie suficient de detaliată pentru a expune în mod clar preocupările părții solicitante și trebuie:

- (a) să stabilească măsura specifică aflată în discuție;
- (b) să conțină o expunere a efectelor negative pe care, în opinia părții solicitante, le are sau le va avea măsura asupra investițiilor dintre părți și
- (c) să explice modul în care partea solicitantă consideră că respectivele efecte sunt legate de măsura în cauză.

(3) Procedura de mediere nu poate fi inițiată decât prin acordul părților, pentru a se putea analiza soluții stabilite de comun acord și pentru a se lua în considerare eventualele recomandări și soluții propuse de mediator.

(4) Partea căreia i se adresează cererea examinează cu bună-credință cererea și transmite în scris părții solicitante acceptarea sau respingerea acesteia, inclusiv pe cale electronică, în termen de 10 zile de la transmiterea acesteia. În caz contrar, cererea se consideră respinsă.

ARTICOLUL 4.29

Selectarea mediatorului

(1) Părțile depun eforturi pentru a conveni asupra unui mediator în termen de 10 zile de la inițierea procedurii de mediere.

(2) În cazul în care părțile nu reușesc să ajungă la un acord cu privire la mediator în termenul prevăzut la alineatul (1), oricare dintre părți îi poate solicita copreședintelui comitetului desemnat de partea reclamantă să selecteze mediatorul prin tragere la sorți, în termen de cinci zile de la data cererii, din sublista președinților întocmită în temeiul articolului 4.7. Copreședintele comitetului desemnat de partea reclamantă poate delega această selecție prin tragere la sorți a mediatorului.

(3) În cazul în care sublista președinților menționată la articolul 4.7 nu este întocmită în momentul formulării unei cereri în temeiul articolului 4.28, mediatorul este selectat prin tragere la sorți dintre persoanele care au fost propuse în mod oficial de una dintre părți sau de ambele părți pentru sublista respectivă.

- (4) Mediatorul nu poate fi resortisant al niciuneia dintre părți și nici angajat al vreuneia dintre părți, cu excepția cazului în care părțile convin altfel.
- (5) Mediatorul respectă anexa 4-B (Codul de conduită pentru arbitri și mediatori).

ARTICOLUL 4.30

Regulamentul procedurii de mediere

- (1) În termen de 10 zile de la numirea mediatorului, partea care a solicitat procedura de mediere transmite mediatorului și celeilalte părți, în scris, o descriere detaliată a preocupărilor sale, descriind în special modul de funcționare al măsurii în cauză și potențialele efecte negative ale acesteia asupra investițiilor. În termen de 20 de zile de la primirea acestei descrieri, cealaltă parte poate prezenta observații scrise cu privire la descrierea respectivă. Fiecare parte poate include orice informație pe care o consideră relevantă în descrierea sau în observațiile sale.
- (2) Mediatorul le oferă asistență părților în mod transparent, în vederea clarificării măsurii în cauză și a potențialelor efecte ale acesteia asupra investițiilor. În special, mediatorul poate să organizeze reuniuni ale părților, să consulte părțile împreună sau individual, să solicite asistență sau consultanță din partea experților relevanți și a părților interesate și să furnizeze orice sprijin suplimentar solicitat de părți. Mediatorul se consultă cu părțile înainte de a solicita asistență sau de a se consulta cu experții relevanți și cu părțile interesate.

- (3) Mediatorul poate acorda consiliere și poate propune o soluție care să fie analizată de părți. Părțile pot accepta sau respinge soluția propusă sau pot conveni asupra unei soluții diferite. Mediatorul nu acordă consiliere și nu formulează observații referitoare la conformitatea măsurii în cauză cu prezentul acord.
- (4) Procedura de mediere are loc pe teritoriul părții căreia i-a fost adresată cererea sau, de comun acord, în orice alt loc sau prin orice alt mijloc.
- (5) Părțile depun eforturi pentru a ajunge la o soluție stabilită de comun acord în termen de 60 de zile de la numirea mediatorului. În așteptarea unui acord final, părțile pot lua în considerare posibile soluții provizorii, în special în cazul în care măsura se referă la mărfuri perisabile sau la bunuri sau servicii sezoniere.
- (6) Soluția stabilită de comun acord poate fi adoptată printr-o decizie a comitetului. Oricare dintre părți poate condiționa soluția de îndeplinirea procedurilor interne necesare în acest scop.
- (7) La cererea oricăreia dintre părți, mediatorul transmite părților un proiect de raport factic care cuprinde:
- (a) un scurt rezumat al măsurii în cauză;
 - (b) procedurile urmate și
 - (c) după caz, soluția stabilită de comun acord, inclusiv posibilele soluții provizorii.
- (8) Mediatorul stabilește un termen de 15 zile în care părțile pot să trimită observații privind proiectul de raport. După examinarea observațiilor primite de la părți, mediatorul transmite părților, în termen de 15 zile, un raport factic final. Raportul factic nu include nicio interpretare a dispozițiilor prezentului acord.

- (9) Procedura de mediere se încheie:
- (a) prin adoptarea unei soluții stabilite de comun acord de către părți, la data adoptării acestei soluții;
 - (b) printr-un acord comun al părților, în orice etapă a procedurii, la data respectivului acord;
 - (c) printr-o declarație scrisă a mediatorului, după consultarea părților, indicând faptul că orice continuare a medierii ar fi inutilă, la data respectivei declarații sau
 - (d) printr-o declarație scrisă a uneia dintre părți, după examinarea soluțiilor stabilite de comun acord în cadrul procedurii de mediere și după examinarea recomandărilor și a soluțiilor propuse de mediator, la data respectivei declarații.

ARTICOLUL 4.31

Confidențialitate

Cu excepția cazului în care părțile convin altfel, toate etapele procedurii de mediere, inclusiv orice recomandare sau soluție propusă, sunt confidențiale. Oricare dintre părți poate divulga publicului faptul că are loc o procedură de mediere.

ARTICOLUL 4.32

Relația cu procedurile de soluționare a litigiilor

- (1) Procedura de mediere nu aduce atingere drepturilor și obligațiilor părților prevăzute în secțiunile B și C sau în cadrul procedurilor de soluționare a litigiilor prevăzute în orice alt acord.
- (2) O parte nu introduce ca probe și nu se bazează, în alte proceduri de soluționare a litigiilor în temeiul prezentului acord sau al oricărui alt acord, pe următoarele elemente, iar comisia de arbitraj nu ia în considerare:
 - (a) pozițiile adoptate de cealaltă parte în cursul procedurii de mediere sau informațiile colectate exclusiv în temeiul articolului 4.30 alineatul (2);
 - (b) faptul că cealaltă parte și-a arătat disponibilitatea de a accepta o soluție pentru măsura supusă medierii sau
 - (c) consilierea acordată sau propunerile formulate de mediator.
- (3) Cu excepția cazului în care părțile convin altfel, un mediator nu poate îndeplini funcția de arbitru în cadrul procedurilor de soluționare a litigiilor în temeiul prezentului acord sau al oricărui alt acord care implică aceeași chestiune pentru care a avut calitatea de mediator.

SECȚIUNEA E

DISPOZIȚII COMUNE

ARTICOLUL 4.33

Soluția stabilită de comun acord

- (1) Părțile pot ajunge, în orice moment, la o soluție stabilită de comun acord în privința oricărui litigiu menționat la articolul 4.2.
- (2) În cazul în care se ajunge la o soluție stabilită de comun acord în cursul procedurii de arbitraj sau al procedurii de mediere, părțile notifică în comun soluția respectivă președintelui comisiei de arbitraj, respectiv mediatorului. După efectuarea acestei notificări, procedura de arbitraj sau procedura de mediere încetează.
- (3) Fiecare parte ia măsurile necesare pentru a pune în aplicare, în termenul convenit, soluția stabilită de comun acord.
- (4) Cel târziu la expirarea termenului convenit, partea care pune în aplicare soluția stabilită de comun acord informează cealaltă parte în scris, inclusiv pe cale electronică, în legătură cu orice măsură pe care a luat-o pentru a pune în aplicare soluția convenită de comun acord.

ARTICOLUL 4.34

Transparență

- (1) Fiecare parte face publice cu promptitudine:
 - (a) o cerere de consultări în temeiul articolului 4.4 alineatul (2);
 - (b) o cerere de instituire a unei comisii de arbitraj în temeiul articolului 4.5 alineatul (2);
 - (c) data instituirii unei comisii de arbitraj în conformitate cu articolul 4.6 alineatul (6), termenul pentru comunicările *amicus curiae* stabilit de comisia de arbitraj în conformitate cu regula 42 din anexa 4-A (Regulamentul de procedură) și limba de lucru pentru procedura de arbitraj stabilită în conformitate cu regula 46 din anexa 4-A (Regulamentul de procedură);
 - (d) comunicările sale în cadrul procedurii de arbitraj sau, în cazul în care o parte decide altfel, un rezumat al comunicărilor sale într-o perioadă scurtă de timp după publicarea raportului comisiei de arbitraj;
 - (e) o soluție stabilită de comun acord la care s-a ajuns în temeiul articolului 4.30 alineatul (6) sau al articolului 4.33, cu excepția cazului în care părțile convin altfel și sub rezerva protejării informațiilor confidențiale și
 - (f) rapoartele și deciziile comisiei de arbitraj.
- (2) Orice audiere a comisiei de arbitraj este închisă publicului pe durata discutării informațiilor confidențiale. În afara acestei situații, audierea este deschisă publicului, cu excepția cazului în care părțile aflate în litigiu convin altfel.

(3) Persoanele fizice ale unei părți sau persoanele juridice stabilite pe teritoriul unei părți pot prezenta comisiei de arbitraj comunicări *amicus curiae* în conformitate cu regula 42 din anexa 4-A (Regulamentul de procedură).

(4) Alineatele (1) și (2) fac obiectul protecției informațiilor confidențiale, astfel cum se prevede la regulile 35-38 din anexa 4-A (Regulamentul de procedură).

ARTICOLUL 4.35

Termene

(1) Toate termenele prevăzute în prezentul capitol se calculează în zile calendaristice începând cu ziua următoare actului la care se referă.

(2) Orice termen menționat în prezentul capitol poate fi modificat prin acordul părților.

(3) O comisie de arbitraj instituită în temeiul secțiunii C din prezentul capitol le poate propune în orice moment părților să modifice orice termen menționat în prezentul capitol, precizând motivele care stau la baza propunerii.

ARTICOLUL 4.36

Cheltuieli

- (1) Fiecare parte suportă cheltuielile și costurile juridice aferente participării sale la procedura de arbitraj sau la procedura de mediere.
- (2) Cu excepția cazului în care părțile convin altfel, părțile suportă împreună remunerația și cheltuielile arbitrilor și ale mediatorilor. Părțile suportă această remunerație și aceste cheltuieli în mod egal. Cu excepția cazului în care părțile convin altfel, remunerația și cheltuielile arbitrilor și ale mediatorilor se stabilesc în conformitate cu regula 8 din anexa 4-A (Regulamentul de procedură).
- (3) Cu excepția cazului în care părțile convin altfel, celelalte cheltuieli legate de desfășurarea procedurilor sunt suportate în părți egale de către părțile aflate în litigiu.

ARTICOLUL 4.37

Anexe

Comitetul poate modifica anexele 4-A (Regulamentul de procedură) și 4-B (Codul de conduită pentru arbitri și mediatori), în temeiul articolului 6.2.

CAPITOLUL 5

EXCEPȚII

ARTICOLUL 5.1

Refuzul acordării de avantaje

(1) Oricare dintre părți poate refuza acordarea avantajelor care decurg din prezentul acord unui investitor al celeilalte părți sau unei investiții reglementate dacă partea respectivă adoptă sau menține măsuri legate de menținerea păcii și a securității internaționale, inclusiv măsuri de combatere a încălcărilor grave ale drepturilor omului și a abuzurilor grave împotriva drepturilor omului, care:

- (a) interzic tranzacțiile cu investitorul sau cu investiția reglementată în cauză sau
- (b) ar fi încălcate sau eludate dacă avantajele oferite de prezentul acord ar fi acordate investitorului sau investiției reglementate în cauză, inclusiv dacă măsurile interzic tranzacțiile cu o persoană fizică sau juridică ce deține sau controlează investitorul sau investiția reglementată.

(2) În pofida alineatului (1), în temeiul actelor sale cu putere de lege și al normelor sale administrative aplicabile, Indonezia poate să refuze acordarea avantajelor prevăzute în prezentul acord unui investitor din Uniune în cazul în care o persoană dintr-o țară terță deține sau controlează investiția reglementată, iar Indonezia nu întreține relații diplomatice cu țara terță respectivă.

ARTICOLUL 5.2

Excepții generale

- (1) Sub rezerva cerinței ca aceste măsuri să nu fie aplicate astfel încât să constituie un mijloc de discriminare arbitrară sau nejustificată între țările în care există condiții similare sau să constituie o restricție disimulată a investiției reglementate, nicio dispoziție de la articolele 2.3, 2.4 și 2.8 nu se interpretează ca împiedicând adoptarea sau aplicarea de către oricare dintre părți a măsurilor:
- (a) necesare pentru protejarea securității publice¹ sau a moralității publice ori pentru menținerea ordinii publice²;
 - (b) necesare pentru protecția vieții sau a sănătății oamenilor, a animalelor sau a plantelor;
 - (c) necesare pentru a asigura respectarea actelor cu putere de lege sau a normelor administrative care nu contravin dispozițiilor prezentului acord, inclusiv a celor referitoare la:
 - (i) prevenirea practicilor înșelătoare și frauduloase sau care sunt necesare pentru remedierea efectelor nerespectării contractelor;
 - (ii) protecția vieții private a persoanelor fizice în legătură cu prelucrarea și difuzarea datelor cu caracter personal și protecția confidențialității înregistrărilor și conturilor persoanelor sau

¹ Pentru mai multă certitudine, securitatea publică poate acoperi măsurile luate pentru a proteja infrastructura critică publică (indiferent dacă este deținută de stat sau de sectorul privat), inclusiv infrastructura de comunicații, de energie electrică și de alimentare cu apă, împotriva încercărilor deliberate menite să o pună în imposibilitatea de a funcționa sau să deterioreze o astfel de infrastructură.

² Excepțiile legate de securitatea publică și ordinea publică pot fi invocate doar în cazul în care există o amenințare reală și suficient de gravă la adresa unuia dintre interesele fundamentale ale societății.

(iii) siguranță.

(2) Pentru mai multă certitudine, părțile înțeleg că:

- (a) măsurile menționate la articolul XX litera (b) din GATT 1994 și la alineatul (1) litera (b) din prezentul articol includ măsurile de mediu care sunt necesare pentru protejarea vieții și a sănătății oamenilor, a animalelor sau a plantelor și
- (b) articolul XX litera (g) din GATT 1994 se aplică măsurilor legate de conservarea resurselor naturale biologice și nebiologice epuizabile.

(3) Pentru mai multă certitudine, părțile înțeleg că prezentul articol poate fi invocat numai în ceea ce privește măsurile care sunt incompatibile în alt mod cu dispozițiile articolelor menționate la alineatul (1).

ARTICOLUL 5.3

Excepție prudențială

- (1) Nicio dispoziție a prezentului acord nu împiedică niciuna dintre părți să adopte sau să mențină măsuri din motive prudențiale precum:
 - (a) protecția investitorilor, a deponenților, a deținătorilor de polițe sau a persoanelor față de care furnizorii de servicii financiare au obligații fiduciare sau

(b) asigurarea integrității și a stabilității sistemului financiar al unei părți.

(2) În cazul în care măsurile menționate la alineatul (1) nu sunt compatibile cu celelalte dispoziții ale prezentului acord, acestea nu pot fi utilizate de una dintre părți ca mijloc de a se sustrage de la angajamentele sau obligațiile sale care decurg din astfel de dispoziții.

(3) Nicio dispoziție a prezentului acord nu se interpretează ca impunând uneia dintre părți să divulge informații referitoare la afacerile și la conturile unor consumatori individuali sau orice informație confidențială sau care face obiectul unui drept de proprietate, deținută de entități publice.

ARTICOLUL 5.4

Excepții de securitate

Nicio dispoziție a prezentului acord nu se interpretează:

(a) ca impunând unei părți obligația de a furniza sau de a oferi acces la orice informație a cărei divulgare este considerată de partea respectivă contrară intereselor sale esențiale în domeniul securității;

- (b) ca împiedicând oricare dintre părți să întreprindă o acțiune pe care partea respectivă o consideră necesară pentru protecția intereselor sale esențiale în domeniul securității:
- (i) legată de producerea sau traficul de arme, muniții și material de război, precum și de traficul și tranzacțiile cu alte produse și materiale, servicii și tehnologii și de activitățile economice, efectuate direct sau indirect, în scopul aprovizionării unei unități militare;
 - (ii) legată de materialele fisionabile și fuzionabile ori de materialele din care sunt obținute acestea sau
 - (iii) întreprinsă pe timp de război sau în alte situații de urgență în relațiile internaționale sau
- (c) ca împiedicând oricare dintre părți să ia orice măsură pentru îndeplinirea obligațiilor care îi revin în temeiul Cartei Organizației Națiunilor Unite pentru menținerea păcii și securității internaționale, semnate la San Francisco la 26 iunie 1945.

ARTICOLUL 5.5

Fiscalitate

- (1) În sensul prezentului articol, se aplică următoarele definiții:
- (a) „reședință” înseamnă reședința fiscală și

- (b) „convenție fiscală” înseamnă o convenție care vizează evitarea dublei impuneri sau orice alt acord sau aranjament internațional care se referă în întregime sau în principal la fiscalitate și la care a aderat Uniunea sau oricare dintre statele sale membre sau Indonezia.

Un „impozit” și o „măsură fiscală” nu includ o taxă vamală.

(2) Fiecare parte își păstrează dreptul de a reglementa măsurile fiscale, fără a aduce atingere drepturilor și obligațiilor care îi revin în temeiul prezentului acord.

(3) Nicio dispoziție a prezentului acord nu aduce atingere drepturilor și obligațiilor care îi revin Indoneziei sau Uniunii sau oricăruia dintre statele sale membre în temeiul vreunei convenții fiscale. În cazul existenței oricărei neconcordanțe între prezentul acord și orice astfel de convenție fiscală, respectiva convenție fiscală prevalează în ceea ce privește o astfel de neconcordanță.

(4) Articolul 2.4 nu se aplică unui avantaj acordat de una dintre părți în temeiul unei convenții fiscale. Pentru a evita orice îndoială, nicio dispoziție a prezentului acord nu obligă vreuna dintre părți să îi acorde celeilalte părți avantajul unui tratament, al unei preferințe sau al unui privilegiu care decurge din orice convenție fiscală existentă sau viitoare pe care partea respectivă este obligată să o respecte.

(5) Sub rezerva cerinței ca măsurile fiscale să nu fie aplicate într-un mod care ar constitui un mijloc de discriminare arbitrară sau nejustificată între țări în care există condiții similare sau o restricție disimulată a comerțului și investițiilor, nicio dispoziție din prezentul acord nu se interpretează ca împiedicând vreuna dintre părți să adopte, să mențină sau să aplice o măsură care:

(a) urmărește să asigure impunerea sau colectarea echitabilă sau eficace¹ a impozitelor directe;

¹ Măsurile care urmăresc să asigure impunerea sau colectarea echitabilă sau eficace a impozitelor directe includ măsurile luate de una dintre părți în temeiul regimului său fiscal care:

- (i) se aplică investitorilor și furnizorilor de servicii nerezidenți pentru recunoașterea faptului că obligația fiscală a nerezidenților este determinată în privința elementelor impozabile care au sursa sau sunt situate pe teritoriul părții respective;
- (ii) se aplică nerezidenților pentru a asigura impunerea sau colectarea impozitelor pe teritoriul părții;
- (iii) se aplică nerezidenților sau rezidenților pentru a împiedica evitarea obligațiilor fiscale sau evaziunea fiscală, inclusiv măsurile de asigurare a conformității;
- (iv) se aplică respectivilor consumatori de servicii furnizate pe teritoriul celeilalte părți sau provenite de pe teritoriul celeilalte părți pentru a asigura impunerea sau colectarea impozitelor datorate de acești consumatori, provenite din surse aflate pe teritoriul părții;
- (v) fac distincție între investitorii și furnizorii de servicii supuși impozitării elementelor impozabile la nivel mondial și alți investitori și furnizori de servicii, în virtutea diferenței referitoare la tipul de bază impozabilă care există între aceștia sau
- (vi) determină, atribuie sau repartizează veniturile, profitul, câștigurile, pierderile, deducerile sau creditele persoanelor fizice sau ale sucursalelor rezidente sau între persoanele asociate sau sucursale ale aceleiași persoane, în scopul menținerii bazei impozabile a părții.

Termenii sau noțiunile referitoare la fiscalitate folosite în prezentul alineat și în prezenta notă de subsol sunt determinate în conformitate cu definițiile și conceptele referitoare la fiscalitate sau cu definițiile și conceptele echivalente sau similare, conținute în legislația părții care ia respectiva măsură.

- (b) urmărește prevenirea evitării obligațiilor fiscale sau a evaziunii fiscale în conformitate cu dispozițiile oricărei convenții fiscale sau ale legislației sale fiscale sau
- (c) face distincție între contribuabilii care nu se găsesc în aceeași situație, în special în ceea ce privește reședința lor sau locul unde sunt investite capitalurile lor.

ARTICOLUL 5.6

Măsuri temporare de salvagardare

În circumstanțe excepționale în care există sau riscă să apară dificultăți grave pentru funcționarea politicilor economice și monetare, în cazul Indoneziei, sau pentru uniunea economică și monetară, în cazul Uniunii, partea în cauză poate adopta sau menține măsuri de salvagardare cu privire la circulația capitalurilor, la plăți sau la transferuri pentru o perioadă care nu depășește șase luni¹. Astfel de măsuri trebuie să fie strict necesare pentru a aborda astfel de dificultăți.

¹ Pentru mai multă certitudine, astfel de măsuri pot fi reînnoite pentru perioade suplimentare de șase luni, cu condiția ca acest lucru să rămână strict necesar în circumstanțele actuale.

ARTICOLUL 5.7

Restricții în caz de dificultăți în ceea ce privește balanța de plăți sau finanțarea externă

- (1) În cazul în care una dintre părți se confruntă sau riscă să se confrunte cu dificultăți majore în ceea ce privește balanța de plăți sau finanțarea externă, partea respectivă poate adopta sau menține măsuri restrictive cu privire la circulația capitalurilor, la plăți sau la transferuri¹.
- (2) Măsurile menționate la alineatul (1):
- (a) trebuie să fie compatibile cu Statutul Fondului Monetar Internațional, după caz;
 - (b) nu trebuie să depășească ceea ce este necesar pentru a face față situațiilor descrise la alineatul (1);
 - (c) trebuie să fie temporare și să fie eliminate progresiv pe măsură ce situația menționată la alineatul (1) se ameliorează;
 - (d) trebuie să evite afectarea inutilă a intereselor comerciale, economice și financiare ale celeilalte părți și
 - (e) nu trebuie să trateze cealaltă parte într-un mod mai puțin favorabil decât o țară terță în situații similare.

¹ În cazul Uniunii, astfel de măsuri pot fi adoptate de un stat membru al Uniunii și în alte situații care afectează economia statului membru în cauză decât cele menționate la articolul 5.6. Pentru mai multă certitudine, dificultățile majore existente sau potențiale în ceea ce privește balanța de plăți sau finanțarea externă pot fi cauzate, printre altele, de dificultăți majore, existente sau potențiale, legate de politicile monetare sau de cursul de schimb.

(3) În cazul comerțului cu mărfuri, fiecare parte poate adopta măsuri restrictive pentru a-și proteja poziția financiară externă sau balanța de plăți. Aceste măsuri trebuie să respecte GATT 1994 și Înțelegerea privind dispozițiile referitoare la balanța de plăți ale GATT 1994.

(4) În cazul comerțului cu servicii, fiecare parte poate adopta măsuri restrictive pentru a-și proteja poziția financiară externă sau balanța de plăți. Aceste măsuri trebuie să respecte articolul XII din GATS.

(5) O parte care menține sau care a adoptat măsurile menționate la alineatele (1) și (2) i le notifică celeilalte părți cu promptitudine.

(6) În cazul în care se adoptă sau se mențin restricții în temeiul prezentului articol, se organizează cu promptitudine consultări în cadrul comitetului, cu excepția cazului în care au loc consultări în cadrul altor foruri. Consultările evaluează dificultatea în ceea ce privește balanța de plăți sau finanțarea externă care a condus la măsurile respective, luând în considerare, printre altele, factori precum:

(a) natura și amploarea dificultăților;

(b) mediul economic și comercial extern și

(c) măsurile corective alternative care pot fi disponibile.

În cadrul consultărilor, se examinează conformitatea oricărei măsuri restrictive cu alineatele (1) și (2). Sunt acceptate toate constatările relevante de natură statistică sau faptică prezentate de FMI, în cazul în care sunt disponibile, iar concluziile iau în considerare evaluarea de către FMI a balanței de plăți și a situației financiare externe a părții în cauză.

ARTICOLUL 5.8

Aplicarea actelor cu putere de lege și a normelor administrative referitoare la circulația capitalurilor, plăți sau transferuri

Dispozițiile articolului 2.8 nu împiedică o parte să aplice propriile acte cu putere de lege și norme administrative referitoare la:

- (a) faliment, insolvență, protecția drepturilor creditorilor, redresarea și rezoluția instituțiilor bancare sau supravegherea prudențială a instituțiilor financiare;
- (b) emiterea, comercializarea sau tranzacționarea instrumentelor financiare;
- (c) raportarea financiară sau înregistrarea contabilă a circulației capitalurilor, a plăților sau a transferurilor atunci când acest lucru este necesar pentru a veni în sprijinul autorităților de aplicare a legii sau al autorităților de reglementare financiară;
- (d) infracțiuni penale, practici înșelătoare sau frauduloase;
- (e) asigurarea respectării ordinelor sau a hotărârilor judecătorești pronunțate în cadrul procedurilor judiciare sau administrative sau
- (f) sistemele de securitate socială, sistemele publice de pensii sau sistemele de economisire obligatorie.

Respectivele acte cu putere de lege și norme administrative nu se aplică în mod arbitrar sau discriminatoriu sau într-o manieră care constituie o restricție disimulată a circulației capitalurilor, a plăților sau a transferurilor.

ARTICOLUL 5.9

Divulgarea de informații

(1) Nicio dispoziție din prezentul acord nu se interpretează ca impunând uneia dintre părți să pună la dispoziție informații confidențiale a căror divulgare ar împiedica aplicarea legii, ar fi contrară interesului public într-un alt mod sau ar aduce atingere intereselor comerciale legitime ale anumitor întreprinderi publice sau private, cu excepția cazului în care o comisie de arbitraj solicită astfel de informații confidențiale în cadrul procedurii de soluționare a litigiilor prevăzute în capitolul 4 (Soluționarea litigiilor dintre părți). În astfel de cazuri, comisia de arbitraj asigură protecția deplină a confidențialității.

(2) Atunci când o parte transmite comitetului informații care sunt considerate confidențiale conform actelor sale cu putere de lege și normelor sale administrative, cealaltă parte tratează aceste informații ca fiind confidențiale, cu excepția cazului în care partea care transmite informațiile decide altfel.

CAPITOLUL 6

DISPOZIȚII INSTITUȚIONALE ȘI FINALE

SECȚIUNEA A

DISPOZIȚII INSTITUȚIONALE

ARTICOLUL 6.1

Comitetul

- (1) Părțile înființează un comitet compus din reprezentanți ai părților.
- (2) Comitetul se reunește în termen de cel mult un an de la intrarea în vigoare a prezentului acord. Ulterior, comitetul se reunește anual, cu excepția cazului în care copreședinții comitetului convin altfel.
- (3) Reuniunile comitetului au loc alternativ în Uniune sau în Indonezia, cu excepția cazului în care reprezentanții părților convin altfel. Comitetul se poate reuni față în față sau prin alte mijloace de comunicare adecvate, după cum convin copreședinții comitetului.
- (4) Comitetul este coprezidat de un reprezentant al Indoneziei la nivel ministerial și de membrul Comisiei Europene responsabil cu comerțul sau de persoane desemnate de aceștia.

ARTICOLUL 6.2

Funcțiile comitetului

- (1) Pentru a asigura funcționarea corectă și eficace a prezentului acord, comitetul:
 - (a) examinează modurile în care se pot dezvolta relațiile de investiții dintre părți;
 - (b) supraveghează și facilitează punerea în aplicare și aplicarea prezentului acord și promovează obiectivele generale ale acestuia;
 - (c) fără a aduce atingere capitolului 4 (Soluționarea litigiilor dintre părți), caută modalități și metode adecvate de prevenire a problemelor care pot apărea în domeniile reglementate de prezentul acord sau de soluționare a litigiilor care pot apărea cu privire la interpretarea sau aplicarea prezentului acord;
 - (d) examinează orice altă chestiune de interes pentru un domeniu reglementat de prezentul acord și
 - (e) își adoptă propriul regulament de procedură în cadrul primei sale reuniuni.
- (2) Pentru a asigura funcționarea corectă și eficace a prezentului acord, comitetul poate:
 - (a) să recomande părților orice modificare a prezentului acord;

- (b) să adopte decizii de modificare a prezentului acord în conformitate cu articolul 6.3, în următoarele cazuri:
 - (i) anexa 4-A (Regulamentul de procedură);
 - (ii) anexa 4-B (Codul de conduită pentru arbitri și mediatori);
- (c) să adopte, prin decizii, interpretări obligatorii ale dispozițiilor prezentului acord, în conformitate cu articolul 6.3; astfel de decizii privind interpretările obligatorii intră în vigoare la data la care părțile ți-au transmis notificări scrise prin care confirmă că și-au finalizat procedurile respective și sunt obligatorii pentru părți și pentru toate organismele instituite în temeiul prezentului acord, inclusiv pentru orice comisie de arbitraj menționată la capitolul 4 (Soluționarea litigiilor dintre părți);
- (d) să adopte orice decizie avută în vedere în prezentul acord sau să formuleze recomandări, astfel cum se prevede la articolul 6.3 și
- (e) să comunice cu privire la aspectele legate de prezentul acord cu toate părțile interesate, inclusiv cu întreprinderile, cu sindicatele și cu organizațiile societății civile.

(3) Comitetul face schimb de opinii pe teme legate de punerea în aplicare a prezentului acord cu reprezentanții societății civile care participă la un forum al societății civile. Comitetul convine, la prima sa reuniune, asupra orientărilor operaționale pentru desfășurarea Forumului societății civile. Forumul societății civile se reunește în paralel cu reuniunea comitetului, cu excepția cazului în care reprezentanții părților convin altfel. Reprezentanții părților facilitează organizarea Forumului societății civile, inclusiv participarea prin mijloace virtuale. Forumul societății civile include membri ai grupurilor consultative interne menționate la articolul 6.5 și este deschis altor organizații independente relevante ale societății civile stabilite pe teritoriile părților. Fiecare parte promovează o reprezentare echilibrată a grupurilor de interese în chestiuni economice, sociale și de mediu, cu domenii de activitate și cunoștințe de specialitate direct legate de domeniul de aplicare al prezentului acord, după caz. Părțile pot publica, împreună sau individual, orice declarații oficiale făcute în cadrul Forumului societății civile.

(4) Comitetul raportează periodic Comitetului pentru comerț instituit în temeiul Acordului de parteneriat economic cuprinzător cu privire la activitățile sale, în cadrul reuniunilor periodice ale Comitetului pentru comerț. Informațiile care trebuie raportate pot fi, de asemenea, furnizate Comitetului pentru comerț de către reprezentanții desemnați de comitet sau în scris.

ARTICOLUL 6.3

Deciziile și recomandările comitetului

- (1) În vederea realizării obiectivelor prezentului acord, comitetul are competența de a adopta decizii, astfel cum se prevede în prezentul acord. Deciziile adoptate de comitet sunt obligatorii pentru părți și intră în vigoare după notificarea în scris a finalizării cerințelor și procedurilor lor juridice aplicabile. Fiecare parte ia toate măsurile necesare pentru a pune în aplicare deciziile adoptate de comitet.
- (2) În scopul realizării obiectivelor prezentului acord, comitetul poate formula recomandări adecvate cu privire la toate aspectele reglementate de prezentul acord.
- (3) Comitetul adoptă decizii și formulează recomandări prin consens.

ARTICOLUL 6.4

Puncte de contact

- (1) Fiecare parte desemnează un „punct de contact pentru IPA” (Acordul privind protecția investițiilor) pentru a facilita comunicarea între părți cu privire la aspecte legate de prezentul acord și notifică detaliile punctului său de contact pentru IPA celeilalte părți în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentului acord.

- (2) Punctele de contact pentru IPA desemnate:
- (a) cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezentul acord sau se convine altfel de către copreședinții comitetului, transmit și primesc toate notificările și informațiile care urmează să fie furnizate între părți în temeiul prezentului acord;
 - (b) facilitează comunicările dintre părți cu privire la orice aspect reglementat de prezentul acord, precum și cu privire la punerea sa în aplicare și
 - (c) coordonează pregătirile pentru reuniunile comitetului.

ARTICOLUL 6.5

Grupuri consultative interne

- (1) Fiecare parte creează un grup consultativ intern nou sau desemnează un grup consultativ intern existent în termen de un an de la data intrării în vigoare a prezentului acord, având sarcina de a oferi consiliere, inclusiv din proprie inițiativă, cu privire la aspecte legate de punerea în aplicare a prezentului acord. Componenta fiecărui grup consultativ intern asigură o reprezentare echilibrată a organizațiilor independente ale societății civile¹, pe baza unei abordări multipartite, care include grupuri de interese relevante pentru chestiuni economice, sociale și de mediu.

¹ Societatea civilă include organizații neguvernamentale, organizații profesionale și patronale, precum și sindicate.

(2) Fiecare parte se întrunește cu grupul său consultativ intern cel puțin o dată pe an și analizează consilierea sau recomandările pe care grupul le poate oferi. Fiecare parte poate decide cu privire la acțiunile întreprinse ca urmare a consilierii sau a recomandărilor grupului său consultativ intern. Grupul consultativ intern poate fi convocat în diferite configurații pentru a discuta punerea în aplicare a diferitelor capitole sau dispoziții ale prezentului acord.

(3) Părțile promovează sensibilizarea publicului cu privire la grupurile lor consultative interne și încurajează interacțiunea dintre acestea. În acest scop, fiecare parte pune la dispoziția publicului informații relevante privind componența grupului său consultativ intern și face schimb de informații cu cealaltă parte cu privire la punctul de contact al propriului grup consultativ intern.

SECȚIUNEA B

DISPOZIȚII FINALE

ARTICOLUL 6.6

Modificări

(1) Părțile pot conveni în scris să modifice prezentul acord. Modificările aduse prezentului acord fac parte integrantă din acesta.

(2) Modificările respective intră în vigoare în prima zi din a doua lună sau la o dată ulterioară convenită de către părți care îi urmează datei la care părțile își transmit notificări scrise prin care confirmă că și-au îndeplinit cerințele legale aplicabile pentru intrarea în vigoare a modificărilor în cauză.

(3) În pofida alineatului (1), comitetul poate, în conformitate cu cerințele legale aplicabile ale părților, să modifice prezentul acord în cazurile prevăzute la articolul 6.2 alineatul (2) litera (b).

ARTICOLUL 6.7

Intrare în vigoare

(1) Părțile aprobă prezentul acord în conformitate cu propriile cerințe și proceduri legale aplicabile.

(2) Prezentul acord intră în vigoare în prima zi din a doua lună care îi urmează datei la care părțile își transmit notificări scrise prin care confirmă că și-au îndeplinit cerințele și procedurile legale aplicabile pentru intrarea în vigoare a prezentului acord. Părțile pot conveni asupra unei alte date de intrare în vigoare a prezentului acord.

(3) Notificările menționate la alineatul (2) se trimit Secretarului General al Consiliului Uniunii Europene și Ministerului Afacerilor Externe al Indoneziei sau succesorilor acestora.

ARTICOLUL 6.8

Raportul cu alte acorduri

- (1) Cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezentul acord, acordurile existente dintre statele membre ale Uniunii sau Comunitatea Europeană sau Uniune și Indonezia nu sunt înlocuite sau denunțate prin prezentul acord.
- (2) Prezentul acord face parte integrantă din relațiile bilaterale globale reglementate de Acordul de parteneriat economic cuprinzător și se înscrie în cadrul instituțional comun.
- (3) Părțile își afirmă drepturile și obligațiile pe care le au una față de cealaltă în temeiul Acordului OMC. Pentru mai multă certitudine, nicio dispoziție din prezentul acord nu obligă vreo parte să acționeze într-un mod incompatibil cu obligațiile care îi revin în temeiul Acordului OMC.
- (4) În cazul existenței unei neconcordanțe între prezentul acord și orice acord, altul decât Acordul OMC, la care au aderat ambele părți, părțile se consultă imediat în vederea găsirii unei soluții reciproc avantajoase.
- (5) În cazul în care o dispoziție din Acordul OMC pe care părțile au încorporat-o în prezentul acord se modifică, părțile se consultă în vederea găsirii unei soluții reciproc avantajoase, dacă este necesar.

ARTICOLUL 6.9

Programul de lucru

- (1) Pe baza progreselor deja înregistrate și fără a aduce atingere pozițiilor lor respective, părțile reîncep negocierile cu privire la soluționarea litigiilor în materie de investiții dintre o parte și un investitor al celeilalte părți în ceea ce privește încălcările capitolului 2 (Protecția investițiilor) din prezentul acord, precum și cu privire la orientări interpretative privind măsurile fiscale și exproprierea cel târziu la data intrării în vigoare a prezentului acord.
- (2) În cadrul acestor negocieri, părțile depun eforturi în direcția instituirii unui mecanism de soluționare a litigiilor de ultimă generație, luând în considerare, printre altele, progresele înregistrate în ceea ce privește reformele soluționării litigiilor în materie de investiții în cadrul forurilor internaționale relevante. Părțile convin că orice parte a mecanismului de soluționare a litigiilor cu privire la care au ajuns deja la un acord în cadrul negocierilor privind prezentul acord va face parte din aceste activități.
- (3) Părțile încheie negocierile în termen de trei ani de la data intrării în vigoare a prezentului acord.

ARTICOLUL 6.10

Durată și denunțare

- (1) Prezentul acord rămâne în vigoare, cu excepția cazului în care este denunțat în conformitate cu alineatul (2).

(2) O parte poate denunța prezentul acord prin notificare scrisă adresată celeilalte părți. Această notificare se transmite Secretarului General al Consiliului Uniunii Europene și Ministerului Afacerilor Externe al Indoneziei sau succesorilor acestora. Denunțarea intră în vigoare la șase luni de la data primirii notificării respective, cu excepția cazului în care părțile convin altfel.

(3) În cazul în care prezentul acord este denunțat în temeiul alineatului (2), prezentul acord continuă să producă efecte pentru o perioadă suplimentară de 10 ani de la data denunțării, în ceea ce privește investițiile efectuate înainte de data denunțării prezentului acord.

ARTICOLUL 6.11

Îndeplinirea obligațiilor

(1) Fiecare parte este pe deplin responsabilă pentru respectarea tuturor dispozițiilor din prezentul acord.

(2) Fiecare parte ia toate măsurile cu caracter general sau specific necesare pentru a-și îndeplini obligațiile care îi revin în temeiul prezentului acord. Fiecare parte asigură, pe teritoriul său, respectarea tuturor obligațiilor și angajamentelor asumate în temeiul prezentului acord de către administrațiile sale publice și autoritățile sale centrale, regionale și locale respective, precum și de către organismele neguvernamentale în exercitarea competențelor guvernamentale care le-au fost delegate.

ARTICOLUL 6.12

Absența efectelor directe

- (1) Nicio dispoziție a prezentului acord nu se interpretează ca acordând drepturi sau impunând obligații asupra persoanelor, altele decât cele constituite între părți în temeiul dreptului internațional public, și nici ca permițând invocarea directă a prezentului acord în sistemele juridice ale părților.
- (2) Niciuna dintre părți nu prevede în mod expres un drept de acțiune în temeiul legislației sale împotriva celeilalte părți pe motiv că o măsură a celeilalte părți este incompatibilă cu prezentul acord.

ARTICOLUL 6.13

Aplicare teritorială

- (1) Prezentul acord se aplică:
 - (a) în ceea ce privește Uniunea, teritoriilor în care se aplică Tratatul privind Uniunea Europeană și TFUE, în condițiile stabilite în respectivele tratate și

- (b) în ceea ce privește Indonezia, teritoriului său, care este definit ca teritoriile terestre, apele interioare, apele arhipelagice, marea teritorială, inclusiv fundul mării și subsolul marin, și spațiul aerian de deasupra acestor teritorii și ape, precum și platforma continentală și zona economică exclusivă, asupra căreia Indonezia are suveranitate, drepturi suverane sau jurisdicție, astfel cum sunt definite în legislația sa și în conformitate cu dreptul internațional, inclusiv cu Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării, încheiată la Montego Bay la 10 decembrie 1982.
- (2) Trimiterile la „teritoriu” din prezentul acord se interpretează în conformitate cu alineatul (1), cu excepția cazului în care se prevede altfel în mod expres.

ARTICOLUL 6.14

Anexe

- (1) Anexele la prezentul acord fac parte integrantă din acesta.
- (2) Fiecare dintre anexele la prezentul acord face parte integrantă din capitolul care face trimitere la anexa respectivă sau la care se face trimitere în anexa respectivă.

ARTICOLUL 6.15

Aderări viitoare la Uniune

- (1) Uniunea îi notifică Indoneziei orice cerere de aderare a unei țări la Uniune.

- (2) În cursul negocierilor dintre Uniune și țara care solicită aderarea, Uniunea ar trebui să furnizeze, la cererea Indoneziei și în măsura posibilului, orice informație relevantă cu privire la orice aspect reglementat de prezentul acord.
- (3) Pentru mai multă certitudine, prezentul acord se aplică investițiilor și comerțului dintre noul stat membru al Uniunii și Indonezia de la data aderării acestui nou stat membru la Uniune.
- (4) Pentru a facilita punerea în aplicare a alineatului (3), comitetul examinează orice efect al aderării la Uniune asupra prezentului acord și decide cu privire la modificările necesare ale prezentului acord, precum și cu privire la orice măsuri de adaptare sau de tranziție necesare, cu suficient timp înainte de data aderării noului stat membru la Uniune. Această decizie intră în vigoare la data aderării noului stat membru la Uniune.
- (5) Uniunea îi notifică Indoneziei intrarea în vigoare a oricărei aderări la Uniune.

ARTICOLUL 6.16

Texte autentice

Prezentul acord este redactat în dublu exemplar și este autentic în limba în care a fost negociat.